

Architektonický ateliér URBA– Ing. Arch. Eva Mačáková
Jakobyho 14, 040 01 Košice, tel. 055/6338074, 0907 907 253
e-mail: urba@soyamedia.com

MALÉ TRAKANY

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

PRIESKUMY A ROBORY

Objednávateľ: OBEC MALÉ TRAKANY
MÁJ 2006

OBSAH

1. ÚVOD	4
1.1 ZADANIE ÚLOHY A DŮVODY PRE SPRACOVANIE ÚPN	4
1.2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE ÚZEMIE OBCE	4
1.3 ZOZNAM POUŽITÝCH PODKLADOV A MAPOVÉ PODKLADY	5
2. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	9
3. ŠIRŠIE VZŤAHY	9
4. KULTÚRNE A VÝTVARNÉ HODNOTY PROSTREDIA.....	10
4.1. HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE.....	10
URBÁNNA ŠTRUKTÚRA A VÝTVARNO-ESTETICKÉ POMERY V OBCI	11
5. DEMOGRAFIA A EKONOMICKÁ AKTIVITA.....	11
5.1. DEMOGRAFIA	11
5.2. EKONOMICKÁ AKTIVITA	12
6. BYTOVÝ FOND	14
7. OBČIANSKE VYBAVENIE.....	15
7.1. ŠKOLSTVO	15
7.2. KULTÚRA	15
7.3. CÍRKEVNÉ OBJEKTY	15
7.4. ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNE ZARIADENIA	15
7.5. MIESTNA SPRÁVA A ADMINISTRATÍVA	16
7.6. MALOOBCHODNÉ ZARIADENIA A VEĽKOOBCHOD	16
7.7. SLUŽBY	16
7.8. TELOVÝCHOVA A ŠPORT	16
7.9. ŠTRUKTÚRA A KAPACITA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI.....	16
8. PRIEMYSELNÁ VÝROBA, CHLÚ, SKLADOVÉ HOSPODÁRSTVO, VÝROBNÉ SLUŽBY A STAVEBNÍCTVO.....	17
9. REKREÁCIA	17
10. DOPRAVA A DOPRAVNÉ ZARIADENIA	17
10.1. ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY	17
10.2. CHARAKTERISTIKA CESTNEJ SIETE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	17
10.3. OBSLUŽNÉ A PRÍSTUPOVÉ KOMUNIKÁCIE	18
10.4. STATICKÁ DOPRAVA.....	18
10.5. PEŠIE KOMUNIKÁCIE	18
10.6. AUTOBUSOVÁ DOPRAVA.....	18
10.7. OCHRANNÉ PÁSMA A HLUK OD AUTOMOBILOVEJ DOPRAVY	19
11. VODNÉ HOSPODÁRSTVO.....	19
11.1. ZÁSOBOVANIE VODOU	19
11.2. KANALIZÁCIA	20
11.3. VODNÉ TOKY A PLOCHY	21
12. ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU	22
13. RÁDIOKOMUNIKÁCIE, ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE	23
13.1. RÁDIOKOMUNIKÁCIE	23
13.2. ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE.....	23
14. ZÁSOBOVANIE PLYNOM	23
15. ZÁSOBOVANIE TEPLOM.....	24

16. POL'NOHOSPODÁRSTVO A LESNÉ HOSPODÁRSTVO	25
16.1. RASTLINNÁ VÝROBA.....	25
16.2. ŽIVOČÍŠNA VÝROBA	26
16.3. LESNÉ HOSPODÁRSTVO.....	26
17. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	27
17.1. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	27
17.2. ČISTOTA OVZDUŠIA.....	28
17.3. HLUK	28
17.4. KONTAMINÁCIA POL'NOHOSPODÁRSKÝCH PÔD	28
18. KRAJINNOEKOLOGICKÝ PLÁN	28
18.1. PRÍRODNÉ PODMIENKY	28
18.2. FYTOGEOGRAFICKÉ ČLENENIE	30
18.3. ŽIVOČÍŠNE REGIÓNY	30
18.4. SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA	30
18.5. OBYTNÝ TYP KRAJINY.....	30
18.6. DATABANKA ŽIVOČÍCHOV	30
18.7. KOEFICIENT EKOLOGICKEJ STABILITY	31
18.8. PRIEMET REGIONÁLNEHO ÚSES	31
18.9. KOSTRA MIESTNEHO ÚSES MALÉ TRAKANY.....	32
18.10. NEGATÍVNE JAVY A STRESOVÉ FAKTORY	33
18.11. VYUŽITELNOSŤ JEDNOTLIVÝCH FUNKČNÝCH PLÔCH	34
19. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ÚPN	34

1. Úvod

1.1 Zadanie úlohy a dôvody pre spracovanie ÚPN

Územný plán obce Malé Trakany bol objednaný obcou Malé Trakany v roku 2005.

Obec Malé Trakany nemala doteraz spracovanú žiadnu územnoplánovacia dokumentáciu.

Cieľom spracovania územného plánu obce bolo získať záväzný územnoplánovací dokument pre usmerňovanie výstavby a iných činností v území. Pri spracovaní ÚPN sa postupuje v zmysle stavebného zákona - spracovali sa prieskumy a rozbor, následne sa spracuje Zadanie a na základe schváleného Zadania návrh ÚPN.

1.2 Základné údaje charakterizujúce územie obce

Obec Malé Trakany je samostatnou obcou v okrese Trebišov. Obec má prevažne obytnú funkciu, v katastrálnom území obce prevláda funkcia poľnohospodárskej výroby.

Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 mala obec 1 003 obyvateľov a 282 trvale obývaných bytov.

V obci je zavedený vodovod a je plynofikovaná. Kanalizácia je vo výstavbe. Zásobovanie elektrickou energiou je zabezpečené prostredníctvom 22 kV vonkajších vedení z kmeňového vedenia č. 305.

Celý kataster obce sa nachádza v hydrogeologickom rajóne QN – 104 BG 00 Kvartér JV časti Východoslovenskej nížiny. Povodie Bodrogu má plochu 379,2 km², využiteľné množstvá podzemných vôd 750,0 l . s⁻¹.

Výroba vo Malých Trakanoch je zastúpená liehovarnickým závodom na pestovateľské pálenie ovocia.

V katastrálnom území Malých Trakan sa nenachádzajú zistené objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín, nie sú evidované staré banské diela, nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast a nie sú evidované zosuvy.

Obvodný banský úrad nemá k riešeniu ÚPN žiadne pripomienky a s jeho schválením súhlasí.

V riešenom katastri správa nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany SR nemá požiadavky na riešenie v územnom pláne. V katastrálnom území obce sa nenachádzajú vojenské objekty, ani ich ochranné pásma, ktoré by bolo potrebné v územnom pláne rešpektovať.

Pôda v katastri obce nie je kontaminovaná.

Juhovýchodným okrajom katastrálneho územia preteká Tisa, severozápadným okrajom Somotorský kanál, ktorý je hlavným prírodným kanálom čerpacej stanice Streda nad Bodrogom. V ÚPN navrhnuť koridor pre trasu výhľadového vodného diela „Prevod vody z Tisy do Latorice“.

Orange Slovensko nemá žiadne požiadavky na riešenie.

V severnej časti zastavaného územia obce západne od cintorína sa nachádza vodný zdroj HMT-1, z ktorého bola v minulosti obec zásobovaná pitnou vodou. Firma AQUA Prešov v roku 1992 vypracovala na tento zdroj ochranné pásma s manipulačným a prevádzkovým poriadkom a režimom hospodárenia.

Obmedzenia v rozvoji obce sú:

- pásmo hygienickej ochrany hospodárskeho dvora 100 m od chovných objektov
- ochranné pásmo ciest III. tr. 20 m od osi cesty
- PHO vodného zdroja Malé Trakany – navrhnuté firmou AQUA v r. 1992 – vid' výkr. č. 2
- ochranné pásmo elektrických vedení je pri napätí
 - od 1 do 35 kV vrátane
 - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m

- pre zavesené káblové vedenie 1 m
- od 35 do 110 kV vrátane 15 m
- od 110 do 220 kV vrátane 20 m
- od 220 do 400 kV vrátane 25 m
- nad 400 kV 35 m.
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane od krajného vodiča na každú stranu
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice od konštrukcie transformovne
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením, alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.
- ochranné pásmo pre plynovody a prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm - 4 m
- ochranné pásmo pre NTL a STL plynovody a prípojky v zastavanom území obce 1 m
- ochranné pásmo pre STL plynovody a prípojky vo voľnom priestranstve a v nezastavanom území 10 m
- bezpečnostné pásmo VTL plynovodu s menovitou svetlosťou do 350 mm - 20 m
- pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie 1,5 m do priemeru 500 mm vodorovnej vzdialenosti od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany
- pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie 2,5 m nad priemer 500 mm vodorovnej vzdialenosti od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany
- ochranné pásmo ciest nižších tried a miestnych komunikácií 15 - 25 m od osi vozovky mimo zastavané územie
- ochranné pásmo cintorína 50 m

ďalej akceptovať:

- elektronické komunikačné káble
- meliorácie

1.3 Zoznam použitých podkladov a mapové podklady

- Atlas podnebia ČSSR
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku
- Súpis pamiatok na Slovensku
- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov, rok 2001

V merítku 1 : 2 000 bola dokumentácia spracovaná do katastrálnych máp v M 1 : 2 000. Výškopis bol získaný zväčšením zo základných máp ČSSR v M 1 : 10 000. V merítku 1 : 10 000 bola dokumentácia spracovaná do základných máp ČSSR.

Nadradená ÚPD a ostatné podklady

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou a územnoplánovacími podkladmi pre riešené územie sú:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska, schválený v roku 2001
- Územný plán VÚC Košického kraja – zmeny a doplnky 2004, schválený 30. augusta 2004, vyhlásený VZN č. 2 /2004 s účinnosťou od 1. 10. 2004
- ÚSES okresu Trebišov

Zo záväznej časti ÚPN VÚC Košického kraja kraj – zmeny a doplnky 2004 vyplýva potreba zabezpečiť

1. Vytvárať podmienky pre rovnovážny rozvoj osídlenia, ekonomiky, sociálnej a technickej infraštruktúry a ochranu životného prostredia kraja.
2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry
 - 2.1. podporovať rozvoj sídelnej štruktúry vytváraním polycentrickej siete centier osídlenia, ťažísk osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 2.7. rešpektovať pri novej výstavbe objekty obrany štátu a ich ochranné a bezpečnostné pásma,
 - 2.8.5 podporovať rozvoj centier piatej skupiny; Čierna nad Tisou, Medzev, Spišské Vlachy a Strážske,
 - 2.14. podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne druhej skupiny;
 - 2.14.2 kráľovskochlmecké ťažisko osídlenia,
 - 2.15.4 podporovať ako rozvojovú os štvrtého stupňa;
 - juhoblaboreckú rozvojovú os Michalovce – Veľké Kapušany – Kráľovský Chlmec,
 - 2.17. vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrom, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí,
 - 2.21. vytvárať podmienky pre udržanie a oživenie stagnujúceho a upadajúceho vidieckeho osídlenia v priestoroch;
 - 2.21.4 oblasť Slovenské Nové Mesto - Kráľovský Chlmec - Čierna nad Tisou,
3. V oblasti sociálnej infraštruktúry
 - 3.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
 - 3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a dosiahnuť priemer v kraji 340 bytov na 1 000 obyvateľov,
 - 3.3. vytvárať podmienky pre výstavbu ubytovacích zariadení dôchodcov s preferovaním zariadení rodinného a penzijnového typu,
 - 3.4. vytvárať podmienky pre rovnomerné pokrytie územia zariadeniami základnej zdravotnej starostlivosti pri uprednostnení prirodzených centier,
 - 3.5. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
 - 3.6. podporovať činnosť existujúcich a rozvoj nových zariadení v oblasti kultúry a umenia ako neoddeliteľnú súčasť kultúrnych tradícií a služieb obyvateľstvu,

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky
 - 4.1. viazať lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok,
 - 4.2. rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a turizmu všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
 - 4.3. podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,
 - 4.4. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,
 - 4.5. vytvárať podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja.
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu
 - 5.1. rešpektovať ochranu poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja,
 - 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
 - 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
 - 5.4. rešpektovať kultúrne dedičstvo, predovšetkým chránením najcennejších objektov a súbory objektov s ich ochrannými pásmami:
 - územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond, ako aj časti rozptýleného osídlenia,
 - novodobé urbanistické a architektonické diela,
 - areály architektonických diel s ich dotvárajúcim prírodným prostredím,
 - historické technické diela,
 - 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
 - 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,
 - 5.10. rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia jeho prírodné danosti najmä v osobitne chránených územiach, prvkoch územného systému ekologickej stability, v územiach patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území a ich využívanie zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny,

- 5.11. zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
- 5.12. zabezpečiť zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
- 5.13. zabezpečiť elimináciu stresových faktorov v chránených územiach prírody;
 - 5.13.1 vzdušné elektrické vedenia postupne ukladať do zeme, vytvárať podmienky pre postupnú zmenu pohonu dieselmotorových cestných a železničných vozidiel hromadnej dopravy na biopalivá a biooleje,
 - 5.13.4 vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu verejného technického vybavenia v urbanizovaných priestoroch,

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.5. chrániť koridory pre výstavbu prevodov vody
 - 7.5.2. Tisa (Malé Trakany) - Latorica (Boľany),
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,

8. V oblasti hospodárstva

- 8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
- 8.5. podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach prírody a v pásmach hygienickej ochrany vodných zdrojov,
- 8.6. na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužitelné pozemky a realizovať ich prevod do lesných pozemkov,
- 8.7. zabezpečiť starostlivosť o zachovanie a stabilizáciu plošnej výmery lesných pozemkov,
- 8.8. zabezpečiť zachovanie genofondu lesných drevín a udržanie priaznivej druhovej a vekovej štruktúry,
- 8.9. využiť monitoring biodiverzity lesných ekosystémov a zdravotného stavu lesov a zvýšiť dôraz na zlepšenie zdravotného stavu lesa,
- 8.10 podporovať rozvoj tradičnej remeselnej výroby a nevýrobných činností súvisiacich s lesnou činnosťou ako integrovanú súčasť lesného hospodárstva, podporujúce rozvoj vidieka,

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

5. Nadradená technická infraštruktúra

5.2. stavby prevodov vody

- 5.2.2. Tisa (Malé Trakany) - Latorica (Boľany),

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom s stavbám obmedziť.

2. Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie obce (M 1:10 000) je vymedzené katastrálnymi hranicami obce. Podrobnejšie v M 1 : 2 000 je riešené zastavané územie obce.

Širšie vzťahy sú riešené v M 1 : 50 000.

3. Širšie vzťahy.

Malé Trakany ležia v juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny, na agradačnom vale Tisy v nadmorskej výške okolo 103 m n.m.

Obec sa nachádza cca 60 km od okresného mesta Trebišov a 12 km juhovýchodne od mesta Kráľovský Chlmec. Malé Trakany sú typickou pohraničnou obcou južného Medzibodrožia.

Kataster obce susedí na západe a juhu s katastrom obce Veľké Trakany, na juhu tvorí hranicu s Maďarskou republikou, na východe a severe susedí s katastrom mesta Čierna na Tisou a obce Čierna a na východe s Ukrajinou.

Obec Malé Trakany je dopravne sprístupnená prostredníctvom cesty III. tr. č. 553 35 so smerom Dobrá - Biel – Veľké Trakany - Malé Trakany. Na nadradenú cestnú sieť je cesta III. tr. napojená severne vo dvoch napojovacích bodoch v Dobrej a v Čiernej na cestu I/79 so smerom Slovenské Nové Mesto – Čierna nad Tisou, hraničný prechod s Ukrajinou.

Na plyn je obec napojená STL plynovodom od regulačnej stanice v Bieli.

Obec je zásobovaná pitnou vodou z Boľanského skupinového vodovodu, pre ktorý slúži viacero vodných zdrojov.

V súčasnosti je vo výstavbe kanalizácia. Kanalizácia je napojená na nové ČOV v Čiernej nad Tisou.

V celej severovýchodnej časti a na severozápadnom okraji katastrálneho územia sú meliorácie. Severným okrajom katastra ide Somotorský kanál.

V zmysle Vyhlášky 153 Z.z. zo dňa 23. 3. 1998 je kataster obce zaradený do kategórie Kráľovochlmecký vinohradnícky rajón B₃.

V katastri sa nachádzajú archeologické náleziská.

V riešenom území sú charakteristické duny z viatych pieskov. Hospodársky dvor so živočíšnou výrobou sa nachádza v priamom dotyku s obcou. Väčšiu časť katastra tvorí poľnohospodársky obrábaná pôda, južnú hranicu katastra v západnej časti tvorí Stará Tisa a vo východnej časti Tisa s vhodnými podmienkami pre rozvoj rekreácie. Južnú hranicu zastavaného územia obce tvorí hrádza oddeľujúca severnú časť katastra obce od inundačného územia Tisy a Starej Tisy.

Medzibodrožie

Malé Trakany sú jednou z obcí Medzibodrožia. Medzibodrožie je región ohraničený riekami Tisa, Latorica a Bodrog. Ide prevažne o rovinu determinovanú spomínanými riekami, ktorá sa mierne nakláňa v smere osi juh – juhovýchod, resp. sever – juh. Severnú hranicu tvorí oblúk Latorice. V centre tohto oblúka leží najväčšia vyvýšenina Medzibodrožia – Chlmecké pahorky, ktoré sú sopečného pôvodu. Východné a juhovýchodné hranice regiónu tvorí rieka Tisa, severnú a severozápadnú hranicu rieka Bodrog. Prevažne nížinný charakter povrchu spestrujú zvyšky niekdajšieho koryta rieky Karča, medzi ňou a Bodrogom sa nachádza druhá vyvýšenina Medzibodrožia – Tarbucka členené série pieskových dún a chrbtov. Z piatich riek Medzibodrožia Tisa, Karča, Tice, Latorice a Bodrog v súčasnosti ani jedna nezohráva rozhodujúcu úlohu. Vody Tice a Karče sa stratili v minulosti, dnes vieme iba z povestí a archívnych prameňov, že v minulosti konkurovali Tise. Rieky Tisa, Karča a Bodrog a čiastočne činnosť vetra vytvorili teritoriálne úrovně územia. Od Veľkých Trakan sa tiahne starší opustený agragačný val Tisy smerom

k centrálnej línii horného Medzibodrožia. Klesanie terasy vychádzajúcej od Veľkých Trakan s výškou 103 m n.m. končí pri Svätej Márii v nadmorskej výške 98 m n.m.

S výnimkou Kráľovského Chlmca, Svätuške, Malého a Veľkého Kamenca sú obce Medzibodrožia postavené na agradačných valoch, prípadne na niektorých väčších vnútorných kopcoch. Na vale Bodrogu sú postavené napr. Svätá Mária, Nová Vieska, Malý a Veľký Horeš a Strážne, na vale Tisy napr. Čierna, Čierna nad Tisou, Malé a Veľké Trakany, kde sú vhodné podmienky pre vznik sídiel.

Pred regulačnými zásahmi bolo Medzibodrožie krajinou divokých vôd, močiarov a slatín. Po regulačných zásahoch do územia došlo k degradácii systému. Prieskumy ukázali, že tento stav sa dá zastaviť. Skvalitňovanie prirodzeného stavu územia je závislé na vyriešení otázky dotácie vody, zabezpečenie pomerne stálej a vysokej hladiny vody, zákazu vypaľovania a zásadného prehodnotenia poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárenia.

4. Kultúrne a výtvarné hodnoty prostredia

4.1. Historický vývoj obce

Obec bola obývaná už pred príchodom Maďarov. Podľa historických zdrojov bola lanko-dáckym osídlením.

Prvá zachovalá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1324.

Malé Trakany sa v pápežskej listine o odovzdaných desiatkoch z rokov 1332-1337 zaznamenávajú ako obec s „parochetom“.

V rokoch 1500 bolo obyvateľstvo skoro vykytné cholerou a častými vpádmi Turkov.

Obec bola počiatkom XVII. storočia skoro neobývaná. Medzibodrožie - a tým aj Malé Trakany – bolo súčasťou Sedmohradského kniežatstva. Sedmohradské kniežatá boli vyznávačmi novej, reformovanej cirkvi. K opätovnému osídleniu obce došlo v rokoch 1620, keď sedmohradské kniežatá Gábor Bethlem, Juraj Rákóczy I. a potom Juraj Rákóczi II. kolonizovali obec im vernými žoldnieri. Žoldnierov povýšili do zemianskeho stavu a darovali im 2-3 poddanské pozemky. Títo noví obyvatelia boli protestant – reformovaní.

V týchto rokoch boli časté záplavy, ktoré veľmi sťažovali život tunajších ľudí. Z tohto dôvodu dali Rákócziovci postaviť hrádzu, ktorá siahala až po dnešnú zvonicu. Výstavbu hrádzky ukončili v rokoch 1856-1859.

Na západnej strane bola postavená hrádza až po veľkotrakanský hrad. Zároveň od východu dali vybudovať cestu v západnom, potom severnom smere cez horu Silná. Túto cestu ešte dlho potom nazývali „Cestou Rákócziho“.

Už v XIV. storočí ju ovládala rodina Kistárkányi., ktorá pravdepodobne v XVI. storočí vymrela po meči. V roku 1417 získal čistočné vlastníctvo Mikuláš Perényi, v roku 1501 Štefan Vassay, v roku 1549 Štefan Serédy a o dva roky neskôr rodiny Butkayovcov a Bodayovcov.

Zároveň tu mali podiel aj Vékeyovci. Ako majitelia sú zaznamenaní od roku 1570 aj Ozsvát Boda, Gašpar Móre, potom Ján Joó a Tibor Hammelreich. V neskorších rokoch sa objavuje veľa ďalších mien ako Sennyey, baróni Revitzki a Brémer a iní.

Kostol reformovanej cirkvi bol postavený v roku 1772, ale bol tu určite aj druhý kostol, ktorý vyhorel v rokoch 1500. Výstavba hrádzky na Tise započala už v roku 1846. Bol zmenený pôvodný tok Tisy a tak za vznik názvu Nová Tisa. sa reguláciou získali veľké plochy úrodnej pôdy. Aj v obci sa vytvorili nové formy poľnohospodárskej výroby, rastlinná a živočíšna výroba, neskôr ovocinárstvo. V oblasti medzi hrádzkou a riekou, v tzv. záplavovom území boli spočiatku pastviny, lesy. Tak vznikol aj les Luzsnya, ktorý tu je aj dnes. Záplavové územie bolo neskôr využité na veľké ovocinárske sady, tzv Tisa-záhradu, kde boli najmä jablone a slivky. Výstavbu hrádzky ukončili v rokoch 1856-1859.

V roku 1990 bol v obci vysvätený pamätník obetiam I. a II. svetovej vojny násilne odvečným v roku 1944 ako obetiam židovského pôvodu.

V roku 1997 bola postavená kaplnka.

V rokoch 1997 a 1999 sa Tisa vyliala z koryta.

4.2. Kultúrne pamiatky

Nehnutelné národné kultúrne pamiatky

- V Ústrednom zozname pamiatkového fondu je v obci Malé Trakany evidované nasledujúce národné kultúrne pamiatky:

reformovaný kostol - parc. č. 1/1, č. ÚZPF-10245/0

Archeologické náleziská

V katastri obce je evidované archeologické nálezisko v polohe Zlatné, kde sú sídliskové nálezy z doby bronzovej.

V stavebnom a územnom konaní všetkých stavieb plánovaných na území, na ktorom sa nachádzajú evidované archeologické náleziská, v zmysle § 41 odseku 4 pamiatkového zákona je povinnosťou stavebníka vyžiadať si stanovisko, alebo rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Košiciach

V stavebnom a územnom konaní väčších stavieb a líniových stavieb z dôvodu ochrany možných archeologických nálezisk, v zmysle § 41 odseku 4 pamiatkového zákona je povinnosťou stavebníka vyžiadať si stanovisko, alebo rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Košiciach

Vlastník národnej kultúrnej pamiatky je povinný vyžiadať si k zámeru obnovy a k projektovej dokumentácii v zmysle § 32 odseku 2 a odseku 9 pamiatkového zákona rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Košiciach

Urbánna štruktúra a výtvarno-estetické pomery v obci

Pôvodná urbánna štruktúra obce Malé Trakany je charakterizovaná ako skupinová cestná dedina. Pôvodne sa obec rozvíjala pozdĺž cesty III. tr. Biel – Malé Trakany. Okolo tejto cesty sa nachádza prevažná časť občianskej vybavenosti aj obytnej zástavby. Zástavba v tejto časti obce je stavebnotechnicky najmenej hodnotná. Zväčša sa stará zástavba nahrádza novou.

Neskôr sa zástavba rozširovala pozdĺž vznikajúcich miestnych komunikácií. Rozširovaním obce vznikla dedinská ulicová zástavba. V súčasnosti sa centrálna časť prestavuje.

Staršia zástavba je jednopodlažná, novšia je dvojpodlažná.

Dominantu v panoráme obce tvoria katolícky, evanjelický a reformovaný kostol a kaštieľ. Objekty občianskej vybavenosti sú roztrúsené v centre obce, komerčná vybavenosť je zastúpená obchodmi rôzneho zamerania.

Z občianskej vybavenosti sú v obci obecny úrad s kultúrnym domom v jednom objekte, materská škola, futbalové ihrisko, komerčná vybavenosť, dom smútku, cintorín.

Výroba sa nachádza mimo súvisle zastavané územie obce, zameraná je najmä na poľnohospodársku výrobu. Na HD PD je liehovarnický závod.

5. Demografia a ekonomická aktivita

5.1. Demografia

Dynamika rastu počtu obyvateľstva obce od roku 1980:

Rok	1980	1985	1991	2001
Poč.obyvateľov	1156	760	1010	1054

Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde sme analyzovali na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 2001 za obec.

Z trvale bývajúceho obyvateľstva je v predproduktívnom veku 20,5 %, v produktívnom veku 57,0 % a v poproduktívnom veku 22,51 %.

V súčasnosti je v obci 1180 obyvateľov. v obci je predpoklad ďalšieho rastu obyvateľov.

Vekové skupiny trvale bývajúceho obyvateľstva v roku 2001 :

Veková skupina	Muži	Ženy	Spolu	%
0 - 14	113	104	217	20,5
V produktívnom veku	327	273	600	57
V poproduktívnom veku	73	163	236	22,5
spolu	513	541	1 054	100,0

Obyvateľstvo podľa národnosti v roku 2001 :

Národnosť	Spolu	%
Slovenská	67	6,4
Maďarská	926	87,9
Rómska	51	4,8
Rusínska	1	0,1
Ukrajinská	2	0,2
Česká	1	0,1
Nezistená	6	0,6
Spolu	1 054	100

Obyvateľstvo podľa vierovyznania k roku 2001

Vierovyznanie	Spolu	%
Rímsko-katolícka cirkev	498	47,2
Gréckokatolícka cirkev	66	6,3
Pravoslávna cirkev	1	0,1
Evanjelická a.v. cirkev	4	0,4
Reform. kresťanská cirkev	463	43,9
Evanjelická cirkev metodistická	1	0,1
Apoštolská cirkev	-	
Starokatolícka cirkev	-	
Bratská jednota baptistov	-	
Cirkev advent. siedmeho dňa	-	
Cirkev bratská	-	
Kresťanské zbory	-	
Židovské náboženské zbory	-	
Náb. spol. Jehovovi svedkovia	2	0,2
Ostatné	-	
Bez vyznania	16	1,5
Nezistené	3	0,3
Spolu	1054	100

5.2. Ekonomická aktivita

Pracovné príležitosti sa viažu na poľnohospodárstvo, výrobu, obchod, služby, administratívu a školstvo. V obci je v produktívnom veku 600 obyvateľov, čo predstavuje 57 %. V obci je podľa zistených prieskumov 307 pracovných príležitostí. Ďalší obyvatelia odchádzajú za prácou do iných miest a obcí..

Zamestnanosť obyvateľov podľa SODB 2001 Malé Trakany

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo			
	Muži	Ženy	Spolu	Z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	47	74	121	40
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	1	1	2	2
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	-	-	-	-
Priemyselná výroba	12	20	32	19
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	7	1	8	7
Stavebníctvo	8	4	12	8
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	6	21	27	9
Hotely a reštaurácie	0	13	13	5
Doprava, skladovanie a spoje	181	86	267	227
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	1	1	1
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	7	1	8	5
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	29	14	43	21
Školstvo	7	22	29	19
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	0	8	8	6
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	3	6	9	3
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	39	62	101	2
spolu	347	334	681	374

Bývajúce obyvateľstvo podľa stupňa ekonomickej aktivity v obci:

Pohlavie		Muži	Ženy	Spolu
Osoby ekonomicky aktívne	spolu	347	334	681
	v %	67,6	61,7	64,6
	na mater. dovolenke	1	31	32
	prac. dôchodcovia	79	122	201
	Vypmáhajúci v rod. podniku	0	0	0
	nezamestnaní	102	92	194
Nepracujúci dôchodcovia		5	44	49
Ostatní nezávislí		7	4	11
Deti a žiaci ZŠ		126	115	241
Žiaci a študenti		26	26	52
Nezistení		2	18	20
Úhrn obyvateľstva		513	541	1054

6. Bytový fond

V Malých Trakanoch bol k roku 2001 nasledovný stav domového fondu:

	rodinné domy	bytové domy	ostatné	Bytový fond spolu
domy spolu	325	0	1	326
trvale obývané domy	281	0	1	282
neobývané domy	44	0	0	44
Z toho na rekreáciu	6	0	0	6
Priemerný vek domu	46	-	103	46
byty spolu	326	0	1	327
trvale obývané byty	281	0	1	282
neobývané byty	45	0	0	45
Z toho				
Neobývané z dôvodu zmeny užívateľa	28	0	0	28
Neobývané určené na rekreáciu	6	0	0	6
Neobývané uvoľnené na prestavby	1	0	0	1
nespôsobilé na bývanie	7	0	0	7
Trvale obývané byty – materiál:				
Kameň, tehly	145	0	1	146
Drevo	-	-	-	-
Nepálené tehly	121	0	0	121
Ostatné a nezistené	14	0	0	14
Počet bývajúcich osôb:	1 001	0	2	1 003
Počet CD	354	0	1	355
Počet osôb na 1 byt	3,58	-	2	3,57

V roku 2005 bolo prieskumom zistených v rodinných domoch 281 trvale obývaných bytov, z toho 280 bolo v rodinných domoch a 1 byt v ostatnom bytovom fonde. Neobývaných bytov bolo v obci 46, všetky v rodinných domoch.

Celkom bolo v obci zistených 327 bytových jednotiek v 326 domoch.

Obložnosť bytov k roku 2001 je 3,58 ob./1 b.j. Obložnosť bytov je vyhovujúca, napriek tomu nie je dostatočný bytový fond, pretože existujúci bytový fond je značne zastaraný, až 13,5 % rodinných domov je neobývaných a ďalších 15 % si vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu.

7. Občianske vybavenie

7.1. Školstvo

Základná škola

Základná škola je vo Veľkých Trakanoch. V Malých Trakanoch bola základná škola zrušená v roku 1999 Okresným úradom v Trebišove.

Materská škola (1)

Materská škola je situovaná v centre obce. Jednopodlažný objekt bol postavený v roku 1970.

V školskom roku 2005/2006 je zapísaných v materskej škole celkom 40 žiakov, Pôvodná kapacita materskej školy bola 50 žiakov v 2 triedach.

Materská škola je napojená na obecný vodovod, je odkanalizovaná do žumpy a kúrenie je na plynovú kotolňu. Objekt je v dobrom stave.

7.2. Kultúra

Kultúrny dom (2)

Kultúrny dom je situovaný v centre obce. Podlažná plocha prízemného kultúrneho domu je 500 m².

Sála kultúrneho domu má kapacitu 150 stoličiek. Plocha sály je 300 m², javisko má plochu 80 m². V priestoroch kultúrneho domu je klubovňa s plochou 30 m² s kapacitou 20 stoličiek. V kultúrnom dome je malá kuchyňa.

Objekt kultúrneho domu bude k návrhovému obdobiu kapacitne postačovať.

Knižnica (2)

Knižnica je mimo prevádzky v objekte KD.

Komunitné a informačné centrum (5)

sa pripravuje z Fondu sociálneho rozvoja, výzva základná infraštruktúra, rozvoj lokálnej infraštruktúry

7.3. Cirkevné objekty

Kostol reformovaný (3)

Katolícky kostol v centrálnej časti obce na návrší je vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave. Vedľa kostola je nový objekt modlitebne.

7.4. Zdravotníctvo a sociálne zariadenia

Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú. Najbližšie zdravotné stredisko je v Čiernej nad Tisou vzdialenom 3 km od obce.

7.5. Miestna správa a administratíva

Obecný úrad (4)

sa nachádza v objekte, ktorý bol v r. 2006 zrekonštruovaný z rodinného domu. Kancelárie sú situované na prízemí, na poschodí objektu je zasadačka, archív.

CO sklad (3)

je vedľa kostola v objekte modlitebne.

Požiarna zbrojnica

v obci nie je, v objekte bývalej požiarnej zbrojnice je v súčasnosti predajňa ABC. Požiarna bezpečnosť je zabezpečená hasičským zborom z Čiernej nad Tisou.

Cintorín a miesta posledného odpočinku (9)

Nový cintorín je situovaný severne od obce. Plocha cintorína je 1, 54 ha. Cintorín bol rozšírený v roku 1996. Cintorín bude k výhľadovému obdobiu kapacitne postačovať.

Na cintoríne je dom smútku. Dom smútku má zastavanú plochu 73 m². Obradná sála má kapacitu 40 miest. V zariadení je chladiarenský box pre 2 zomrelých.

7.6. Maloobchodné zariadenia a veľkoobchod

V obci sú maloobchodné zariadenia v účelovom objekte COOP Jednoty (7), v objekte bývalej požiarnej zbrojnice a v objekte rodinného domu s doplnkovou funkciou komerčnej vybavenosti.

7.7. Služby

Stravovacie služby

zariadenie	počet stoličiek v strav. zar.
8 Pohostinstvo Tiszagyongye	60

Celkove je v obci dostatok pohostinských zariadení.

7.8. Telovýchova a šport

Futbalový ihrisko (6)

Futbalové ihrisko bez šatní sa nachádza v juhozápadnej časti obce. Pri ihrisku navrhnuť sociálne zariadenia a v západne od ihriska tenisový kurt.

7.9. Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti

Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti - súčasný stav:

občianska vybavenosť	kapacita vybavenosti	poznámka
materská škola	50 detí (skut.. 40 detí) 460 m ² podl. pl. 1 470 m ² pl. poz.	objekt je vo vyhovujúcom stavebnotechnickom stave
kultúrny dom Kultúrna sála klubovňa	150 stoličiek 30 stoličiek	objekt je potrebné rekonštruovať
kostol reformovaný	325 m ² podl. pl.	objekt vyhovuje
obecný úrad	150 m ² podl. pl.	obecný úrad sa v roku 2006 presťahoval do rekonštruovaného objektu

knižnica	40 m ² podl. pl.	ponechať v objekte kultúrneho domu, v súčasnosti je mimo prevádzku
Cintorín	1,54 ha	Vyhovuje, je rozšírené
dom smútku	73 m ² podl. pl.	novostavba - vyhovuje
šport	0,99 ha futb. ihr.	jestvujúce ihrisko vyhovuje, areál rozšíriť o tenisový kurt
komerčná vybavenosť	500m ² podl. pl.	nové zariadenia situovať do účelových objektov
stravovacie zariadenia	60 stoličiek	vyhovuje kapacitne aj stavebnotechnicky

8. Priemyselná výroba, CHLÚ, skladové hospodárstvo, výrobné služby a stavebníctvo

V katastrálnom území obce sa nachádza liehovarnický závod na pestovateľské pálenie ovocia.

Závod je vo vlastníctve obce.

9. Rekreačia

Obec nie je strediskom cestovného ruchu. Miestni obyvatelia využívajú štátne a poľné cesty na bicyklovanie, Tisu na rybolov, kúpanie a vodné športy. Na víkendové rekreačné aktivity sú využívané aj blízke strediská cestovného ruchu v Maďarskej republike. Niektoré neobývané rodinné domy sú využívané na chalupy. V obci sa nachádza dostatok neobývaných rodinných domov vhodných na chalupárenie.

V týchto miestach rieka Tisa tvorí štátnu hranicu medzi Slovenskom a Maďarskom. Slovenská strana je lemovaná peknými piesočnými plážami lokality Zlaté piesky, vytvorenými naplaveným jemným riečnym pieskom. Pláž slúži na krátkodobú víkendovú rekreáciu, kúpanie, táborenie, rybolov, slnenie.

10. Doprava a dopravné zariadenia

10.1. Širšie dopravné vzťahy

Nadradená cestná sieť

Obec Malé Trakany je dopravne sprístupnená prostredníctvom cesty III. tr. č. 55335 so smerom Dobrá - Biel – Veľké Trakany - Malé Trakany. Na nadradenú cestnú sieť je cesta III. tr. napojená severne vo dvoch napojovacích bodoch v Dobrej a v Čiernej na cestu I/79 so smerom Slovenské Nové Mesto – Čierna nad Tisou, hraničný prechod s Ukrajinou. Vo východnej polohe pri Dobrej sa cesta III/55335 mimoúrovňovo križuje mostným objektom so železničnou traťou. V súčasnosti sa pripravuje obnovenie cestného prepojenia obce Veľké Trakany s obcou Zemplénagárd v MR v koridore starej cesty. Dĺžka cesty na území Veľkých Trakan je 800 m.

Železničná sieť

Severne od obce M.Trakany v koridore medzi trasou cesty I/79 a cestami III/55335 a III/55337 vedie železničný dopravný koridor hlavného magistrálneho ťahu Žilina – Košice – Čierna nad Tisou, ktorý tvorí západovýchodnú dopravnú os košického kraja s celoštátnym a medzinárodným významom. Je súčasťou európskeho koridoru č.V(C-E 40) a je zaradený do dohody AGTC a AGC.

V zmysle ÚPN VÚC KSK je potrebné chrániť priestory pre modernizáciu železničnej trate na rýchlosť 120-160 km/h, s priestorom pre zariadenie medzinárodného terminálu kombinovanej dopravy v Čiernej nad Tisou v areáli Dobrá a priestor pre územný rozvoj železničného prekladiska v Čiernej nad Tisou.

10.2. Charakteristika cestnej siete riešeného územia

Zastavaným územím obce Malé Trakany je vedená trasa cesty III. triedy č. 55335, ktorá v obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3. Cesta je vybudovaná kategórie MZ 6/40 (red. MZ 8/40) so šírkou vozovky 6,0m. Po oboch stranách vozovky je líniová zeleň šírky cca 2,0m, ktorá slúži na vsakovanie povrchových vôd z vozovky. V krátkom úseku je od zastávky SAD jednostranne vybudovaný chodník šírky 1,0m, ktorý nemá ďalšiu návaznosť. Mimo zastavané územie obce je cesta vybudovaná kategórie C 7,5.

Na III/55335 nie sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania. Ide o prieťah cesty zastavaným územím, na ktorom prevládajú miestne vzťahy s min. podielom tranzitnej dopravy.

Dopravným prieskumom boli na trase cesty III. triedy zistené dopravné závady s označením v grafickej časti:

1 -1'- pozdĺž hlavnej zbernej komunikácie nie je vybudovaný samostatný peší chodník

1 autobusová zastávka č.d.1 je jednostranne vybavená rozšírením vozovky na zastavovanie spojov SAD. Zastávka je umiestnená v križovatke. Je potrebné určiť polohu zastavovania spojov v smere Čierna nad Tisou-M.Trakany

10.3. Obslužné a prístupové komunikácie

Ostatné komunikácie majú charakter obslužných a prístupových komunikácií, funkčnej triedy C2,C3.

Funkčnej triedy C2 je miestna komunikácia, po ktorej premávajú spoje SAD. Cesta je pre autobusovú premávku nedostatočnej šírky 5,0m. Trasa je vedená z križovatky cesty III. triedy od zastávky SAD po miestnej komunikácii ku objektu Jednoty. V tomto úseku miestnej komunikácie nie je zriadený peší chodník. Cesta je vybudovaná kategórie MOK 5/40, čo v zmysle STN 73 6110 je kategória redukovaná zo základnej kategórie MOK 7/40.

Ostatné miestne komunikácie sú vybudované premenlivej šírky vozovky od 4,0-5,0m, kategórie MOK 5/40, čo je redukovaná kategória z MOK 7/40.V niektorých úsekoch je pozdĺž komunikácií vybudovaný jednostranný peší chodník z betónových dlaždíc, ktorý je v zlom technickom stave. Odvodnenie komunikácií je do odvodňovacích rigolov, ktoré sú zrealizované čiastočne, vo väčšine úsekov je prirodzené vsakovanie povrchových vôd z komunikácií do líniovej zelene pozdĺž vozovky.

Uličný priestor miestnych komunikácií je dostatočne široký pre výstavbu vozovky v priečnom usporiadaní pre funkčnú triedu C2 a C3 v zmysle ukazovateľov STN 73 6110, aj s dostavbou peších chodníkov min. šírky 1,5m. Ulice sprístupňujúce zástavbu pri hrádzi mŕtveho ramena Tisy majú slepé ukončenie bez obrátiska.

Po korune hrádze, ktorá je v juhovýchodnej polohe zastavaného územia obce je chodník s trávnatým povrchom bez možnosti vjazdu motorových vozidiel. Vjazdu bránia uzamykateľné rampy.

Dopravným prieskumom boli na miestnych komunikáciách zistené dopravné závady s označením v grafickej časti:

2 križovatka miestnych komunikácií je neprehľadná, je vyosená, s malými polomerami zakružovacích oblúkov s malými dĺžkami rozhľadových trojuholníkov

2 -2'- pozdĺž komunikácie so smerom - centrum obce OÚ, Jednota - ku hrádzi Tisy je komunikácia s nedostatočnou šírkou vozovky 5,0m s malými neprehľadnými polomerami smerových oblúkov, bez peších chodníkov

10.4. Statická doprava

Na území obce nie sú zriadené samostatné parkovacie plochy pre potreby parkovania sa využíva rozšírená asfaltová plocha pred objektami Jednoty a pohostinstva. Pred objektom OÚ je pre účely parkovania rozšírený komunikačný priestor pred pamätníkom so šírkou cca 8,0m.

Na parkovanie sa v obci využívajú miestne komunikácie a pridružený uličný priestor. Garážové státi pre obyvateľov sa budujú individuálne podľa potreby na plochách obytnej zástavby.

10.5. Pešie komunikácie

Na území obce sú pozdĺž zbernej komunikácie a miestnych komunikácií vybudované úseky peších chodníkov, bez systému vzájomnej návaznosti a smerovania. Časti chodníkov sú vybudované z betónových tvárnic a sú v zlom technickom stave a nepostačujúcej šírky. Pre účely pešieho pohybu je využívaná vozovka ciest, ktorá je nepostačujúcej šírky.

V návrhu ÚPN-O je potrebné navrhnuť pešie chodníky v návaznosti na situovanie zastávok SAD, objektov služieb a rekreácie pozdĺž hrádze mŕtveho ramena vodného toku.

V návrhu ÚPN-O je potrebné navrhnuť cyklotrasy.

10.6. Autobusová doprava

Obec Malé Trakany je na systém autobusovej dopravy SAD napojená jednou prímestskou linkou, ktorá premáva po zbernej komunikácii obce, po ceste III/55335, s prejazdom po miestnej komunikácii obsluhuje obec po objekt Jednoty:

Prímestská linka spoje ta / späť
 811471 so smerom Čierna n/Tisou – Veľké Trakany 12+2žiacke/9+3žiacke spoje

Spoje majú konečnú zastávku v obci Veľké Trakany v časti Kolónia, kde je zriadená otočka pri bývalom objekte potravín. V obci Malé Trakany sú zriadené tieto zastávky SAD – M. Trakany č.d.1, Jednota. Obec je obsluhovaná 26 spojmi za priemerný pracovný deň v oboch smeroch.

Zastávka s označením č.d.1 je situovaná do križovatky cesty III. triedy s miestnou komunikáciou. Nie sú vybudované samostatné zastavovacie pruhy pre spoje SAD a zastávka je jednostranne vybavená novým prístreškom pre cestujúcich.

Zastávka pri objekte Jednoty je zriadená na plošne rozsiahlej asfaltovej ploche, ktorá slúži ako otočka pre autobusy, je tu osadený prístrešok pre cestujúcich.

10.7. Ochranné pásma a hluk od automobilovej dopravy

Základné cestné ochranné pásmo pre cesty III. triedy je 20m od osi komunikácie v extravilánových úsekoch, podľa vyhlášky FMD č.35 z roku 1984.

Líniovým zdrojom hluku v obci je cesta III/55335 vedúca zastavaným územím obce. Východným podkladom pre výpočet hluku je intenzita dopravy zo sčítania dopravy. Na ceste III. triedy nebolo prevedené sčítanie dopravy, nie je teda možné vyhodnotiť vplyv hluku od automobilovej dopravy na životné prostredie. Je však predpoklad, že intenzita dopravy je nízka vzhľadom na prevažne miestny pohyb vozidiel a najvyššia prípustná hluková hladina pozdĺž základnej komunikačnej siete nepresiahne hodnotu 60 dB(A), ktorú stanovuje vyhláška MZ SSR č.14/1977 Zb.

11. Vodné hospodárstvo

Vybavenie trvale obývaných bytov SODB 2001 Malé Trakany

	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	281	1003
Vodovod v byte	247	891
Vodovod mimo bytu	2	6
Bez vodovodu	24	92
Nezistené	8	14
S kanalizáciou – prípojka na verejnú kanalizačnú . sieť	4	11
Septik (žumpa)	216	781
So splachovacím záchodom	255	690
S kúpeľňou, sprchovacím kútom	297	995

11.1. Zásobovanie vodou

Obec Malé Trakany, ako aj ďalšie priľahlé obce sú zásobované pitnou vodou z Pobodrožsko - Boťanského skupinového vodovodu, pre ktoré slúži viacero vodných zdrojov o celkovej kapacite 180,0 l/s.

Kapacita vodných zdrojov pre súčasné obdobie pokrýva potrebu obcí Boťanského skupinového vodovodu. Prívod vody do obce je zokruhovaný voda je dodávaná od obce Biel, aj od Čiernej nad Tisou. Obecný vodovod aj prívodné potrubia sú z PVC materiálu DN 100.

Akumulácia vody v Pobodrožsko - Boľanskom skupinovom vodovode je zabezpečená z dvoch vodojemov v Kráľovskom Chlmcí s týmito parametrami:

Objem vodojemu v m ³ :	Kóta dna v m n.m.	Kóta max. hladiny v m n.m.
4 000	150	155
2 000	210	213,5

Hospodársky dvor družstva neodoberá vodu z obecného vodovodu pre celú činnosť družstva. Hospodársky dvor má vlastnú studňu s úžitkovou vodou.

Údaje o spotrebe vody v obci Malé Trakany podľa údajov Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Košice:

Údaje o počte obyvateľov napojených na vodovod a množstvo vyrobenej a fakturovanej pitnej vody za roky 1995, 2000, 2004 pre obec Malé Trakany podľa údajov Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Košice uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

	1995	2000	2005
Počet obyvateľov	912	878	1086
Počet obyv. napojených na vodovod	6678	878	1071
Počet prípojok	174	240	305
Vyrobená pitná voda (m ³ . rok ⁻¹)	4400	28000	37000
Voda fakturovaná (m ³ . rok ⁻¹)		28000	37000
- z toho: domácnosť		28000	31000
poľnohospodárstvo		0	0
priemysel		0	1000
ostatná		0	
Voda nefakturovaná (m ³)			

Výpočet potreby vody v zmysle Úpravy MP SR č. 477/99-810 z 29. 02. 2000:

$$\begin{aligned} \text{priemerná denná potreba vody: } & Q_p = 2,56 \text{ l/s} \\ & Q_h = 7,69 \text{ l/s} \\ & 2 \times Q_h = 15,38 \text{ l/s} \end{aligned}$$

11.2. Kanalizácia

Obec Malé Trakany nemá doposiaľ obyvateľstvo napojené na verejnú kanalizáciu. Odpadová voda z domácností je buď akumulovaná v žumpách (z ktorých je máloktorá nepriepustná), alebo voľne vyteká do prostredia, čo sa dá považovať až za havarijný stav.

V rámci projektu pripravovaného na spolufinancovanie z eurofondov „Južný Zemplín-zásbovanie pitnou vodou, odkanalizovanie čistenie odpadových vôd“ je navrhované vybudovanie kanalizácie v obci Malé Trakany s odvedením splaškových odpadových vôd do ČOV Čierna nad Tisou (SKK Veľké Trakany-Malé Trakany-Čierna nad Tisou). V súlade s touto koncepciou bude riešené aj odkanalizovanie obce v ÚPN.

Množstvo splaškových vôd podľa PD spracovanej v Enviroline s.r.o. Košice, Ing. Ladislavom Hnidiakom.

$$\begin{aligned} Q_p &= 2,56 \text{ l/s} \\ Q_h &= 7,69 \text{ l/s} \\ 2 \times Q_h &= 15,38 \text{ l/s} \end{aligned}$$

Vzhľadom k rovinnému charakteru územia, ako aj predpokladaným nevhodným geologickým podmienkam pre ukladanie kanalizačných rúr vo väčších hĺbkach je navrhnutá splašková gravitačná kanalizačná sieť vrátane 5 kanalizačných ČS a 5 výtlačných potrubí v obci Malé Trakany a 1 hlavná ČS v obci Veľké Trakany.

Gravitačná kanalizácia bude realizovaná z rúr	PVC DN 300 mm
Výtlačné potrubie z rúr	PE DN 75 – 100 mm

Obec Malé Trakany bude odkanalizovaná cez hlavnú ČS v obci Veľké Trakany do výtlačného potrubia, vedúceho do ČOV Čierna nad Tisou.

Odpadové vody budú čistené v existujúcej mechanicko biologicko čistíčke odpadových vôd, z ktorej bude voda po mechanicko – biologickom vyčistení vypúšťaná do recipientu – Somotorského kanála existujúcim odpadom s kvalitou vyčistenej vody v zmysle Nariadenia vlády.

Kanalizácia je vedená prevažne v zelených pásoch, mimo cestné teleso za vonkajšou hranou cestnej odvodňovacej priekopy.

11.3. Vodné toky a plochy

Juhovýchodným okrajom katastrálneho územia preteká Tisa. Na jej pravom brehu je vybudovaná ochranná hrádza.

V katastri obce Slovenský vodohospodársky podnik š.p. spravuje toky Tisa, Stará Tisa a Somotorský kanál. Uvedené toky sú v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 211/2005 Z.z. zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky.

Tok Tisa preteká okrajom katastrálneho územia, na pravom brehu je na ochranu pred veľkými vodami vybudovaná ochranná hrádza. Somotorský kanál pretekajúci severnou časťou katastrálneho územia je hlavným prívodným kanálom čerpacej stanice Streda nad Bodrogom.

Katastrálnym územím obce Malé Trakany prechádza trasa výhľadového vodného diela „Prevod vody z Tisy do Latorice“, ktorý je zaradený v kategórii „C“ (začatie výstavby sa uvažuje v období po 25 rokoch). Prevod je riešený ako otvorený kanál v kombinácii s čerpaním cez potrubie. Odborné miesto, t.j. miesto pre umiestnenie čerpacej stanice sa navrhuje na Tise pri obci Malé Trakany. Zaústenie je navrhované do Latorice v rkm. 30,8. Dĺžka prevodu je 6,65 km a technická kapacita 3,6 m³.s⁻¹. Uvažuje sa s priemerným prevádzaným množstvom 2,72 m³.s⁻¹.

Severozápadným okrajom Somotorský kanál, ktorý je hlavným prívodným kanálom čerpacej stanice Streda nad Bodrogom. Celková dĺžka úpravy Somotorského kanála je 25,918 km, priečny profil tvorí dvojité lichobežník so sklonom svahov 1 : 1,5 -1:4 a šírkou v dne 1,0-4,0m. Vybudovaná kapacita prietochného profilu v katastri obce Veľké Trakany je 12,2 m³/s.

Dažďové vody z riešeného územia sú odvádzané do Tisy a pri hospodárskom dvore družstva do Somotorského kanálu prostredníctvom priekop pri miestnych komunikáciách.

Hydrograficky kataster spadá do povodia Bodrogu. Tisa so svojim malým medzipovodím v krátkom úseku tvorí štátnu hranicu s Maďarskou republikou. Malý sklon a s ním súvisiace vzájomné vzdúvanie hladín jedného toku druhým a nedostačujúca kapacita korýt vytvárali predpoklady pre vznik rozsiahlych záplav územia okolo Bodrogu a výpustných tratí jeho prítokov. Proti tomuto nebezpečenstvu sa riešil problém optimálneho využitia Východoslovenskej nížiny vodohospodárskymi úpravami, vybuvovali sa ochranné hrádze a výpustných tratí jeho prítokov. Proti tomuto nebezpečenstvu sa riešil problém optimálneho využitia Východoslovenskej nížiny vodohospodárskymi úpravami, vybuvovali sa ochranné hrádze a systém kanálov, odvádzajúcich vodu z územia. Sieť kanálov ústi do Latorice, ktorá je s Laborcom najväčším prítokom Bodrogu.

Obec je pred Q₁₀₀ ročnou vodou chránená ochrannými hrádzami po celej dĺžke zastavaného územia. Niekoľko domov je postavených aj za hrádzou. Tieto je potrebné navrhnuť na asanáciu. Na maďarskej strane sa uvažuje s vybudovaním poldra.

V k.ú. Malé Trakany sa nachádzajú nasledovné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p:

odvodňovací kanál „Trakanský“ (evid.č. 5412 277 003), ktorý bol vybudovaný v roku 1988 o dĺžke 3,515 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Kráľovský Chlmec – Trakany“

odvodňovací kanál „Biely“ (evid.č. 5412 277 004), ktorý bol vybudovaný v roku 1988 o dĺžke 0,295 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Kráľovský Chlmec – Trakany“

odvodňovací kanál „Blatné jazero“ (evid.č. 5412 277 005), ktorý bol vybudovaný v roku 1988 o dĺžke 1,325 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Kráľovský Chlmec – Trakany“

odvodňovací kanál „Pod hospodárskym dvorom“ (evid.č. 5412 277 008), ktorý bol vybudovaný v roku 1989 o dĺžke 0,8755 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Kráľovský Chlmec – Trakany“

odvodňovací kanál „Zákutie“ (evid.č. 5412 277 009), ktorý bol vybudovaný v roku 1989 o dĺžke 0,845 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Kráľovský Chlmec – Trakany“

odvodňovací kanál „Richtársky“ (evid.č. 5412 277 010), ktorý bol vybudovaný v roku 1989 o dĺžke 0,680 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Kráľovský Chlmec – Trakany“

odvodňovací kanál „Majerov“ (evid.č. 5412 277 014), ktorý bol vybudovaný v roku 1990 o dĺžke 1,620 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Kráľovský Chlmec – Trakany“

V katastri obce je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom, ktoré je vo vlastníctve príslušného poľnohospodárskeho subjektu.

Pri realizácii výstavby pri odvodňovacích kanáloch je potrebné dodržať ochranné pásmo min. 5 m od brehovej čiary kanálov.

Znečistenie vody

* sledované v rámci monitoringu hraničných tokov (analýzy realizuje ÚUVH a SVP,š.p.)

V toku Tisa v A – skupine ukazovateľov možno konštatovať zhoršenie o jednu triedu. Tisa je zaradená do V. triedy kvality, na čom sa podieľali ukazovatele:

A – skupina – O₂,BSK₅, ChSK_{Cr}

B – skupina – Fe, Mn

C – skupina – N-NH₄,

E – skupina – koliformné baktérie, termotolerantné koliformné baktérie

F – skupina – NEL_{uv}.

Tabuľka č. 94: Kvalita povrchových vôd v Stredozemľínskej ohrozenej oblasti v roku 2000

Tok	Miesto odberu vzorky	Skupiny ukazovateľov a triedy kvality					
		A	B	C	D	E	F
Tisa	Malé Trakany	V	V	II	III	V	II

Zdroj: SHMÚ

12. Zásobovanie elektrickou energiou

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Malé Trakany je zásobovaná elektrickou energiou z elektrickej stanice 110/22 kV Kráľovský Chlmec s inštalovanými transformátormi o výkone 2 x 40 MVA.

Trafo stanice sú napájané kmeňovým vedením číslo 305 cez samostatné VN prípojky. VN prípojky sú vo vyhovujúcom technickom stave.

Samotná obec Malé Trakany je zásobovaná elektrickou energiou z 2 transformačných staníc VSE 22/0.4 kV a z 2 cudzích transformačných staníc 22/0.4 kV.

Zoznam distribučných transformačných staníc na území obce Malé Trakany:

Označenie/ umiestn.	Typ/ rozšíriteľnosť	Pi (kVA)	Majiteľ
---------------------	---------------------	----------	---------

TS 1	PTS	250	VSE Košice
TS 2	PTS	250	VSE Košice
TS 3 štátny majetok		160	
TS 4 Tisa		50	
spolu výkon		710	

Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným vedením.

Verejné osvetlenie (VO) je na spoločných podperných bodoch s NN sieťou prierezu AlFe 16 resp AlFe 25 mm².

Inštalované výkony transformátorov: 710 kVA

Počet odberateľov nebol poskytnutý.

Ochranné pásma.

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa v zmysle § 36 nového zákona o energetike zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadení elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany a zdravia osôb a majetku. Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosti sú uvedené v bode 1. 2. tejto správy.

13. Rádiokomunikácie, elektronické komunikácie

13.1. Rádiokomunikácie

V obci je príjem televízneho a rádiového signálu zabezpečený prostredníctvom individuálnych antén. V obci je v prevádzke obnovený miestny rozhlas.

13.2. Elektronické komunikácie

T-com

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra Východ. Telefónni účastníci obce Malé Trakany sú pripojení na telefónnu ústredňu Veľké Trakany po prípojnom kábli.

Elektronické káble uložené v katastri obce sú vyznačené vo výkrese technického vybavenia. Vzhľadom k tomu, že tľ. Sieť v obci je riešená kombinovane, tj. úložnými a vzdušnými vedeniami, v jednotlivých lokalitách obce s existujúcim vzdušným tľ. rozvodom bude potrebné v ÚPN navrhnuť koridory pre elektronické káble s uložením do zeme. Rovnako pri návrhu nových a upravovaných miestnych komunikácií a pri návrhu nových lokalít navrhovaných lokalitách bývania a iných aktivít bude potrebné navrhnuť koridory so zohľadnením ostatných existujúcich, resp. novobudovaných inžinierskych sietí v rámci platných priestorových noriem.

Návrh týchto nových trás vyznačiť v grafickej časti ÚPN. Napojovacím bodom pre tľ. stanice novej výstavby bude existujúci telekomunikačný objekt s uzlom služieb, pričom napojenie jednotlivých lokalít.

Orange ani Eurotel nemá v katastri obce žiadne zariadenia.

14. Zásobovanie plynom

Vybavenie trvale obývaných bytov SODB 2001 Malé Trakany

	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	281	1003
Plyn zo siete	211	766

Malé Trakany sú plynofikované od roku 1996, plynofikácia obce bola ukončená v roku 1998. Zásobovanie obce je cez plynoregulačnú stanicu VTL/STL s kapacitou 3000 m³/hod, ktorá sa nachádza v Bieli. Regulačná stanica je napojená na VTL plynovod do Kráľovského Chlmca DN 100 PN 4,0 Mpa. Kapacitne bude postačovať aj pre napojenie nových odberateľov.

Na STL plynovody DN 150 sú napojené obce Veľké Trakany a Malé Trakany. Na tento plynovod pri menovitom tlaku 0,3 Mpa sú v obci na Hlavnej ulici priamo napájaní odberatelia domovými prípojkami.

Rozvody plynu v obci sú stredotlaké a nízkotlaké. Potrubie DN 100, 90, 80, 63 a 50 mm je uložené v krajniciach miestnych komunikácií. Miestna sieť plošne pokrýva celé zastavané územie, čo umožní napojenie všetkých odberateľov prípojkami. Prevádzkový tlak v miestnych plynovodoch je 300, resp. 100 kPa.

Odber zo stredotlakého rozvodu plynu je cez domové regulátory STL/NTL.

Divízia obchodu SPP neposkytuje štatistické údaje o počte odberateľov a spotrebe, preto ÚPN bude riešiť iba koridory pre plynofikáciu nových lokalít.

15. Zásobovanie teplom

Na varenie, vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody v domácnostiach sa v Malých Trakanoch používa plyn, elektrina a miestami ešte tuhé palivo. Kapacitné údaje sú obchodným tajomstvom dodávateľov jednotlivých médií, preto nie je možné vyhodnotiť ich spotrebu.

Tuhé palivo sa používa v starých rodinných domoch, ktoré sú obývané dôchodcami s nízkym príjmom a v neobývaných domoch.

Spôsob vykurovania trvale obývaných bytov SODB 2001 Malé Trakany

Spôsob vykurovania	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	-	4
Ústredné kúrenie lokálne	199	723
na pevné palivo	6	26
na plyn	181	655
elektrické	10	31
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	-	-
na plyn	46	164
ostatné	-	-
Kachle		
na pevné palivo	46	164
elektrické	3	7
plynové	6	22
ostatné	2	4
Iné	18	59
Spolu	281	1003

16. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

V riešenom území sa nachádzajú tieto bonitované pôdno - ekologické jednotky:

0306002 – 30601- 5. sk.

Nivné pôdy glejové, stredne ťažké, s priaznivým vodným režimom, nekarbonátové, typické hlinité, na rovine, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

0311002 – 31101- 5. sk.

Nivné pôdy glejové, stredne ťažké, typické hlinité, na rovine, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

0312003 – 31201 – 6. sk.

Nivné pôdy glejové, ťažké, ílovito hlinité, na rovine, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

0313004 – 31301 – 7. sk.

Nivné pôdy glejové, ľahké pôdy piesočnaté a hlinito piesočnaté, na miernom svahu s južnou, východnou a západnou expozíciou, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

0359001 – 35901 – 7. sk.

Regozeme až hnedé pôdy na viatych pieskoch, ľahké piesočnaté a hlinitopiesočnaté na rovine, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

0359201– 35901 – 7. sk.

Regozeme až hnedé pôdy na viatych pieskoch, ľahké, na miernom svahu s južnou, východnou a západnou expozíciou, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

0359401– 35901 – 7. sk.

Regozeme až hnedé pôdy na viatych pieskoch, ľahké, na strednom svahu s južnou, východnou a západnou expozíciou, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

0394003 – 39401 – 8. sk.

Glejové pôdy ťažké, na rovine, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

0398004 – 39401 – 8. sk.

Glejové pôdy ťažké až veľmi ťažké, ílovité až íly, na rovine, bez skeletu, hlboké 60 cm a viac

V katastrálnom území Malé Trakany je pôda zaradená do skupín BPEJ 5., 6. a 7 a 8. Poľnohospodársku pôdu v extraviláne obce obhospodarujú súkromne hospodáriaci roľníci.

16.1. Rastlinná výroba

Na pôde, ktorá je vo vlastníctve obce a súkromných osôb, hospodária súkromne hospodáriaci roľníci (SHR). Celkom v katastri obce hospodária piati SHR.

Celkom je v katastri obce 520,33 ha ornej pôdy, 322,65 ha TTP, 47,48 ha záhrad. Pôda východne od obce je odvodnená. V katastri obce nie sú žiadne zavlažovacie systémy.

V zmysle Vyhlášky 153 Z.z. zo dňa 23. 3. 1998 je kataster obce zaradený do kategórie Kráľovochlimecký vinohradnícky rajón B₃.

Rastlinná výroba je zameraná hlavne na pestovanie olejní – repka a slnečnica, obilovín – pšenica, raž, jačmeň, jarín - kukurica, hrach a viacročné krmoviny. Do regulácie Tisy bola veľká oblasť pod vodou, takže na poľnohospodárske účely sa dala využiť iba malá rozloha. Avšak už aj v tomto období sa tu pestovalo obilie, jačmeň, ovos, raž, proso a neskôr tiež kukurica (hrach, fazuľa a iné). Po regulácii Tisy sa rozšírilo pestovanie priemyselných rastlín, v prvom rade repky a tabaku.

V obci sa od najstarších dôb darilo ovocinárstvu, pestovali sa najmä jablone, hrušky a slivky. O pálení trakanskej slivovice sú hodnoverné údaje už zo začiatku XX. storočia.

16.2. Živočíšna výroba

Hospodársky dvor v súkromnom vlastníctve (Petriková Zlatica, Veľké Trakany 100) je situovaný na severnom okraji zastavaného územia obce

Na HD je chov cca 40 ks hovädzieho dobytku.

Okrem ustajňovacích objektov sú v areáli hospodárskeho dvora sklady, mechanizačné dielne a strojový park. V areáli hospodárskeho dvora sú voľné priestory vhodné na ďalší rozvoj, prípadne výrobu.

16.3. Lesné hospodárstvo

Výmera lesných pozemkov podľa stavu katastra nehnuteľností v k.ú. Malé Trakany je 59,51 76 ha.

Výmera jednotlivých jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPL) podľa Lesného hospodárskeho plánu (LHP) na Lesnom hospodárskom celku (LHC) Sobrance na lesnom užívateľskom celku (LUC) Streda nad Bodrogom, lesy neštátne. platného na obdobie rokov 2 000 – 2009 je 58,03 ha. K tomu patrí ešte funkčná plocha č. 51 o výmere 0,54 ha, celkom 58,57 ha.

Výmera podľa vlastníkov lesných pozemkov a lesných porastov je nasledovná:

Reformovaná kresťanská cirkev- Cirkevný zbor Malé Trakany má podľa výpisu z listu vlastníctva (LV) č. 745 vo vlastníctve 4,93 03 ha lesných pozemkov, podľa protokolu o fyzickom odovzdaní lesného majetku je uvedená výmera 4,52 ha.

Zvyšok výmery podľa LHP – 53,51 ha tvoria lesy neštátne, ktoré doposiaľ neboli požiadané o ich vrátenie od užívateľa – Lesov SR, š.p., Odštepeného závodu Sobrance pôvodným vlastníkom.

Druhové zloženie lesných pozemkov je nasledovné (uvádzame rozpätie podľa LHP od minimálneho po maximálne zastúpenie jednotlivých druhov lesných drevín):

vříby	5 – 85 %
topoľ domáci	15 – 60 %
agát	3 – 60 %
topoľ „Robusta“	60 – 100 %
topoľ I 214	40 – 100 %
javor poľný	5 %

Zásady ochrany lesných pozemkov sú uvedené v ustanovení § 5 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z.

Podľa ods. 2 návrhy v ÚPN, pokiaľ sa týkajú lesných pozemkov, alebo môžu ovplyvniť funkcie lesov, sú ich obstarávatelia pre spracovanie konceptov povinní prerokovať s príslušným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva a vyžiadať si jeho súhlas.

Podľa ods. 3 územné rozhodnutie, ktoré sa má dotknúť lesných pozemkov, nemožno vydať bez súhlasu vlastníka, alebo správcu a záväzného stanoviska príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

V minulosti na lesných pozemkoch v rekreačnej oblasti Tisa boli postavené rôzne vagóny a iné objekty bez súhlasu orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, nebolo vysporiadané vyňatie lesných pozemkov z plnenia funkcií lesov, neboli dané stavebné povolenia a ani súhlasy vlastníkov pozemkov na tieto objekty. Tieto objekty sú už odstránené.

V katastri obce pôsobí poľovnícke združenie Tisza.

17. Životné prostredie

17.1. Odpadové hospodárstvo

Zneškodňovanie komunálneho odpadu je zabezpečené zmluvnými vzťahmi prostredníctvom oprávnenej organizácie FURA s.r.o. Rozhanovce.

Systém zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov vznikajúcich na území obce je riadený Všeobecne záväzným nariadením obce Malé Trakany schváleným uznesením Obecného zastupiteľstva Malé Trakany.

Komunálny odpad na území obce sa ukladá do zberových KUKA nádob na zmesový komunálny odpad. Separovaný zber odpadov v obci je zavedený na plasty, papier, sklo, batérie. V roku 2007 vznikol v obci komunálny odpad v celkovom množstve 143,35 ton. Domový odpad bol 142,56 t, papier a lepenka 0,31 t, sklo 0,38 t, plasty 0,10 t.

V súčasnosti sa všetok komunálny odpad zneškodňuje na skládke odpadov Svätušie.

Odpad zo žump sa odváža cez firmy ponúkajúce túto službu na ČOV Čierna nad Tisou.

Predpokladané množstvá jednotlivých druhov odpadov a podiel ich zhodnocovania v r. 2006:

		Množstvo odpadov v tonách	Zhodnotenie		Zneškodnenie		Iné
			Materiálové	Energetické	Spaľovaním	Skládkovaním	
		T	%	%	%	%	%
1	Opotrebované batérie a akumulátory	1,7	80	0	0	0	20
2	Odpadové oleje	4,2	70	30	0	0	0
3	Opotrebované pneumatiky	2,6	60	10	0	0	30
4	Odpad z viacvrst. kombin. Mat.	1,4	15	7	0	78	0
5	Elektronický odpad	4,2	50	0	0	15	35
6	Odpady z PET, PE, PP, PSaPVC	13,9	50	0	0	30	20
7	Odpady zo žiaroviek (Hg)	0,1	10	0	0	50	40
8	Odpad z papiera	65	50	0	0	30	20
9	Odpady zo skla	13	50	0	0	30	20
10	Staré vozidlá	18,3	99	0	0	0	1
11	Biologicky rozložiteľné odpady	198	51	0	0	49	0

Predpokladané množstvá vyprodukovaného odpadu sú vypočítané z počtu obyvateľov v obci a priemerného množstva jednotlivých druhov odpadov vyprodukovaných jedným obyvateľom na Slovensku.

Podľa § 5 ods. 1 písm. D) bod 1. vyhl. MŽP SR č. 283/2001 o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch sa do roku 2010 má znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 75 % z celkového množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

17.2. Čistota ovzdušia

Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

17.3. Hluk

V obci nie je evidovaná zvýšená hladina hluku.

17.4. Kontaminácia poľnohospodárskych pôd

Namerané hodnoty rizikových prvkov (Cd, Pb, Cr, As, Cu, Zn, Ni, Se a polyaromatické uhľovodíky) v poľnohospodárskych pôdach KÚ Malé Trakany sú pod prípustným limitom. Pôda v katastri obce nie je kontaminovaná zvýšenou hladinou ortute.

18. Krajinnoekologický plán

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002Z.z. o ochrane prírody a krajiny na celom území katastra Malé Trakany platí 1. stupeň územnej ochrany, na ktorý sa vzťahuje § 12 uvedeného zákona.

18.1. Prírodné podmienky

Klimatické podmienky

Územie sa vyznačuje subkontinentálnou klímou (horúce letá a chladné zimy) s priemernou ročnou teplotou 9,3 °C. Priemerná teplota v januári je -3 až -5 °C, v júli je to 19,5 - 20,5 °C. Ročný úhrn zrážok je 622 mm.

Východoslovenská nížina je jednou z najteplejších, ale aj najsuchších oblastí na Slovensku.

V tejto oblasti prevládajú severné a severovýchodné chladné a málo vlažné vetry.

Geologická charakteristika územia

Geologická stavba podložia

Riešené územie patrí do geologického celku Východoslovenskej nížiny, na vývoji ktorej sa podieľali neogénne a kvartérne sedimenty. Územie má rovinatý charakter. Na jeho geologickej stavbe sa podieľal neogén, v ktorom sedimentovali rôzne íly, sliene, piesky a štrky. Tieto sedimenty sú prekryté kvartérnymi sedimentmi, ktoré sa tvorili v holocéne mohutnými aluviálnymi náplavami vodných tokov. Geologická rôznorodosť riešeného územia sa odráža v horizontálnej i vertikálnej heterogenite pôdneho profilu.

V území nie sú evidované objekty, ana ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín, nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast, nie sú zaevidované staré banské diela, nie sú evidované zosuvy.

Geodynamické javy

V riešenom území sa nevyskytujú žiadne geodynamické javy. Z hľadiska seizmicity územia je územie zaradené do 5° regionálnej seizmickej intenzity stupnice MSK.

Morfológia a morfometria územia

Geomorfologicky spadá kataster do provincie VÝCHODOPANÓNSKA PANVA
subprovincie VELKÁ DUNAJSKÁ KOTLINA
oblasti VÝCHODOSLOVENSKÁ NÍŽINA
celku VÝCHODOSLOVENSKÉ ROVINY
podcelku MEDZIBODROCKÉ PLÁŇAVY

Geomorfologicky charakterizuje územie jako reliéf zvlnených rovín a nív, neregulovaným korytom rieky Tisa a jej prítokov, sieťou mŕtvych ramien a močiarov s lužnými lesmi. Územie má ráz typickej poriečnej zóny s nepatrnými deniveláciami terénu, so sieťou živých a mŕtvych ramien a umelých odvodňovacích kanálov. V dnešnom reliéfe možno rozlíšiť agradačné valy 1 až 2,5 m vysoké, zaberajúce šírku 2 až 5 km, ktoré sú od seba oddelené medzivalovými depresiami. Osobitné postavenie majú plytké depresie, ktorých vznik je podmienený súčasným poklesávaním územia o 1 až 2 mm ročne. Medzibodrocké pláňavy, s typickou eoliticou formou reliéfu modelovanou vetrom, zaberajú prevažnú časť katastra a tiahnu sa od Latorickej roviny po hranice s MR. Jej vývoj v dôsledku neotektonických procesov nie je ani v súčasnosti ukončený. Karpatské toky ukladajú značné kvantá transportovaného materiálu do stále klesajúcej nížiny, čo spôsobuje akumuláciu štruktúru územia.

Vývoj štruktúrnej roviny v neogéne bol pomerne zložitý a etapovitý, závislý od zlomovej tektoniky a s ňou súvisiacich transgresíí, resp. regresíí mora. Pestré súvrstvie levantu postupne prechádza do kvartéru, hlavne v strede panvy, kým na okrajoch roviny sa prejavuje zreteľná diskordancia vo forme uloženia štrkových náplavových kužeľov. Postupný prechod do kvartéru naznačuje trvalú poklesovú tendenciu územia od vrchného pliocénu až po recent. Preto v kvartéri oblasť reštruktúrnej roviny predstavuje rozľahlú a zamokrenú depresiu, do ktorej stekali karpatské toky. Riečne sedimenty sa striedajú v podobe plastických ílov, piesčitých ílov, tečúcich pieskov a štrkov. Keďže tečúce rieky uložili sedimenty na poklesávajúcom území, vytvorili sa nánosy vo forme agradačných valov, ktoré tvoria mierne vyvýšeniny pozdĺž riek Latorica a Bodrog. Mocnosť kvartérnych sedimentov dosahuje niekoľko metrov. Najrozsiahljší, vyše 10 km široký val leží medzi Latoricou a hranicou s MR. Rovina má v celku nerovnomernú poklesovú tendenciu. Zo zelenkavého sfarbenia pieskov a prítomnosti bahnitých sedimentov usudzujeme, že štruktúra roviny v kvartérom vývoji predstavovala izolované močiare a bažiny, v ktorých dochádzalo k hydrogénnym procesom. V miestach, kde sa nachádzajú eolitické piesky, nie je vyvinutá hlinitá vrstva. Z pokryvných útvarov eolitických pôvodu sa tu nachádza močaristá spraš a viate piesky. Pieskové duny o výške 2 až 4 m sú uložené vo forme bochníkov a pozdĺžnych valov.

Hydrogeologické pomery

Hydrograficky obec spadá do povodia rieky Bodrog s hydrologickým číslom 4-30-11-004.

Hydrogeologické pomery územia sú určované charakterom geologickej stavby, klimatických pomerov a hydrogeologických podmienok.

Riešené územie je po hydrogeologickej stránke tvorené terciárnymi a kvartérnymi sedimentami. Z terciárných sedimentov tufitcko – lignická séria sarmantu a sedimenty vyššieho pliocénu v lignitonosnom a ílovom pestrom vývine – hydrogeologicky málo priaznivé. Územie je zaradené do hydrogeologického rajóna Q₁₀₄ – kvartér juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny.

Zvodnený horizont je tvorený jemno až strednozrnými hlinitopiesčítymi vrstvičkami, čo ovplyvňuje intenzitu zvodnenia horizontu. Dlhodobý špecifický odtok podzemnej vody sa pohybuje od 2,0 do 4,99 ls⁻¹.s.km⁻². Smer prúdenia podzemných vôd je od severovýchodu na juhozápad. Značná časť podzemných vôd je doplňovaná zo zrážok, avšak najväčší vplyv na režim podzemných vôd majú rieky Bodrog, Latorica a Tisa, ktoré sú v tomto rovinatom území v bezprostrednom hydraulickom spojení, čo poukazuje na veľkú zraniteľnosť podzemných vôd v tejto oblasti.

Hydrogeograficky spadá riešené územie do povodia rieky Bodrog, ktorá tvorí základnú zbernú tepnu územia. Menšie vodné toky a odvodňovacie kanály, ako je napr. Somotorský kanál, významne ovplyvňujú hydrologickú situáciu územia. Malá vzdialenosť medzi sútokmi jednotlivých riek v záujmovom území, malý sklon reliéfu a s ním súvisiace vzdúvanie hladín jedného toku druhým a nedostačujúce kapacity korýt vytvárali predpoklady pre vznik rozsiahlych záplav územia okolo Bodrogu a výpustných tratí jeho prítokov. Proti tomuto nebezpečenstvu sa už dlhé desaťročia bojuje výstavbou ochranných hrádzí a odvádzaním vody systémom kanálov. V poslednom období sa rieši problém ochrany a problém optimálneho využitia tohoto územia komplexne v rámci vodohospodárskych úprav celej Východoslovenskej nížiny.

Hydrogeológia

	Geologicko – litologická charakteristika	Hydrologická charakteristika zvodnených vrstiev
Malé Trakany	Kvartér – piesky a štrky nívnych území	Priepustnosť pórová dobrá až veľmi dobrá

Kataster obce sa nachádza v tzv. Lelesko – dobranskej depresii, ktorá predstavuje jednu z najpriaznivejších štruktúr v nížine. Režim tejto štruktúry sa dá charakterizovať ako veľmi ustálený. Jediný extrém v roku je v období jarých privalových vôd, kedy hladina stúpne a potom prakticky celý rok dochádza k jej rovnomernému poklesávaniu. Hlavným zdrojom tvorby zásob podzemných vôd je infiltrácia zrážok.

Dnešný charakter riečnej siete Východoslovenskej nížiny je zapríčinený neotektonikou a je teda podstatne odlišný od riečnej siete minulosti. Pokles centra nížiny spôsobil, že toky tečúce od západu na východ (Tisa, Latorica) prekladali korytá smerom na juh. O takomto sťahovaní sú záznamy aj z historických prameňov, kde sa uvádza, že Tisa tiekla v minulosti až v oblasti severne od Čiernej nad Tisou, Lelesu a severne od Kráľovských kopcov. Pozostatky po nej sú staré ramená, ktoré sa aj dnes nazývajú Tica.

V katastri obce sú odvodnené plochy vyznačené vo výkrese širších vzťahov.

18.2. Fytogeografické členenie

Podľa J. Futáka (Atlas SSR) katastrálne územie obce Veľké Trakany patrí do: oblasti Panónskej flóry (Pannonicum) obvodu Europanónskej xerotermej flóry (Europannonicum) okresu Východoslovenská nížina

18.3. Živočíšne regióny

Zoogeograficky patrí katastrálne územie Veľké Trakany (podľa Atlasu SSR, Čepelák: Živočíšne regióny) do

- provincie Vnútrokarpatskej znížiny
- oblasti Panónskej
- Juhoslovenský obvod
- Potiský okrsk nížinný
-

18.4. Súčasná krajinná štruktúra

Riešené územie – nížinnú rovinnú oráčinovo-lúčnu krajinu možno charakterizovať ako poľnohospodársky intenzívne využívanú krajinu bez zastúpenia pôvodných lesných spoločenstiev. Potenciálnou prirodzenou vegetáciou sú tu jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy s ostrovčekmi dubovo-hrabových lesov, vo východnej časti katastra pri Tise vrbovo – topoľové lužné lesy.

V krajine je veľmi slabé zastúpenie stromov a riedke zastúpenie krovín. V riešenej krajine sa darí teplomilným mezofilným trnkovitým krovinám a krovinám vrby popolavej.

Vegetácia v katastri obce nie je ovplyvnená exhalátmi.

18.5. Obytný typ krajiny

Riešená obec má vidiecky charakter, čo znamená, že staršie stavby sú riešené formou hospodárskych usadlostí - s kôľňou, drevárňou, záhradou. Pri novej zástavbe sú objekty bez hospodárskych priestorov.

Obec zo severovýchodu a severozápadu je ohraničená ornou pôdou, z juhozápadu hraničí so zastavaným územím Veľkých Trakan a z juhovýchodu ochrannou hrádzou Tisy. ohraničená železnicou, zvyšná časť obce hraničí s ornou pôdou.

Parková zeleň je v parku sv. Floriána, v parku Šándora Petofiho, v parku pri kaplnke pri kostole a fare, pri obecnom úrade.

18.6. Databanka živočíchov

Zo živočíšnych druhov sa v riešenom území vyskytujú slávik veľký (*Luscinia luscinia*), slávik obyčajný (*Luscinia megarhynchos*), slávik tmavý, strakoš obyčajný (*Lanius colurio*), strnádka trstinová (*Panurus biarmicus*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), modlivka zelená (*mantis religiosa*), korytnačka močiarna (*Emys orbicularis*), hnedáčik osikový

(Euphydrias maturna), sokol myšiari (Falco tinnuculus), myšiarka ušatá (Asio otus), jašterica obyčajná, užovka hladká, žaby, divé kačky, prepelice, bažanty. Ďalej sa tu vyskytuje diviacia zver a srnčia zver, zajac poľný, veľmi rozmnožená je líška ..

Chránené a ohrozené druhy živočíchov: sova lesná (Strix aluco), fúzač obrovský (Cerambyx cerdo), lelek lesný (Caprimulgus europaeus).

Kataster obce leží v stepnej oblasti, kde sa z významných živočíšnych druhov vyskytujú: strehúň škvrnitý, pijak stepný, modlivka zelená, žilnatka vírusonosná, hrbáč obilný, pestroň vlkocový, štitnička nebezpečná, voška maková, fúzač trávový, okáň hruškový, askalafus škvrnitokridly, vlnačka krvavá, vrtivka čerešňová, spriadač americký, chrúst mramorový, cikáda viničná, húseničiar poľný.

18.7. Koeficient ekologickej stability

Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavuje diferenciaciu územia podľa vybraných kritérií. Výpočet stupňa ekologickej stability (SES) bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$$SES = \frac{P_{OP} \cdot ES_{OP} + P_{ZA} \cdot ES_{ZA} + P_{TT} \cdot ES_{TT} + P_{LE} \cdot ES_{LE} + P_{VO} \cdot ES_{VO} + P_{ZP} \cdot ES_{ZP} + P_{OSP} \cdot ES_{OSP}}{CP_{KÚ}}$$

P_{OP} - plocha ornej pôdy v katastrálnom území = 520,33 ha

ES_{OP} - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota je 0,77)

P_{VN} - plocha viníc v katastrálnom území = 0,84 ha

ES_{VN} - ekologický stupeň viníc (priemerná hodnota je 4,0)

P_{ZA} - plocha záhrad = 47,48 ha

ES_{ZA} - ekologický stupeň záhrad (3,0)

P_{TT} - plocha trvalých trávnatých porastov = 322,65 ha

ES_{TT} - ekologický stupeň trvalých trávnatých porastov (4,0)

P_{LE} - plocha lesov = 53,57 ha

ES_{LE} - ekologická stabilita lesa (5,0)

P_{VO} - plocha vodných plôch 54,48 ha

ES_{VO} - ekologický stupeň vodných plôch (4,0)

P_{ZP} - plocha zastavaného územia = 39,81

ES_{ZP} - ekologický stupeň zastavaného územia (1,0)

P_{OSP} - ostatná plocha = 75,21 ha

ES_{OSP} - ekologický stupeň ostatných plôch (0,50)

$CP_{KÚ}$ - celková plocha katastrálneho územia = 1114,37

SES - stupeň ekologickej stability

SES = 2,15

Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie. Táto hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota stupňa ekologickej stability 2,15 nám vyjadruje, že územie Malých Trakan má plochy ekologicky málo stabilné, čo je spôsobené vysokým podielom ornej pôdy a pomerne nízkym zastúpením lesov a vodných plôch.

18.8. Priemet regionálneho ÚSES

Spracovávaná kostra lokálneho ÚSES Malé Trakany sa odvíja od ÚSES-u okresu Trebišov spracovaného AŽP Košice v roku 1994. Základné poznatky z R - ÚSES-u boli doplnené z internej dokumentácie S CHKO Latorica. Z týchto materiálov sa do riešeného územia premietli nasledovné:

Regionálne biocentrum Mŕtva Tisa (Stará Tisa)

Regionálne biocentrum tvorí genofondovo významná lokalita - mŕtve rameno Tisy s príhlým lužným lesíkom na pravom brehu, malými lužnými lesíkmi v inundačnom pásme rieky Tisy. Územie zahŕňa umelo odpojené (1880 – 1890) zazemňujúce sa rameno Tisy na trojhraníčí SR, MR a UR. Voda je silne eutrofizovaná, hladina značne kolíše. Mokrade okolo Starej Tisy sú na ploche 250 000 m².

V ÚPN - VÚC je Stará Tisa navrhnutá na chránené územie 4. - 5. stupňa v predpokladanej kategórii ochrany Chránený areál (č. 94). Predpokladaná výmera územia nie je určená. Predmetom ochrany má byť umelo odpojené bývalé koryto rieky Tisa, prietochne len pri povodniach, vzácna flóra a fauna. Lokalita sa nachádza v katastri obcí Veľké Trakany a Malé Trakany.

Časti alúvia sú permanentne a periodicky zaplavované. Na území sa vyskytujú fragmenty lužných lesov a krovín, mŕtve rameno vytvorené meandrovaním rieky v minulosti a trávne porasty. Lokalita je súčasťou navrhovaného multilaterálneho ramsarského územia v povodí hornej Tisy (Rumunsko, Ukrajina, Maďarsko, Slovensko).

V lokalite sa vyskytujú vzácne ukážky prírodných a prírodným blízkych typov mokradí panónskej biogeografickej oblasti a toto územie má význam pre dopĺňanie zásob podzemných vôd v medzinárodnom povodí hornej Tisy. Vyskytujú sa tu zraniteľné, ohrozené a kriticky ohrozené druhy a ohrozené spoločenstvá mokradových biotopov viacerých typov. Je významná pre prežívanie niektorých druhov chránených medzinárodnými konvenciami (Bernská konvencia, Bonnská konvencia, CITES), vrátane niektorých globálne ohrozených a endemických druhov. Lokalita je pomerne málo zarybnená, chudobná malakofauna, slabší výskyt obojživelníkov, prekvapujúco veľká frekvencia ornitofauny aj mimo ťahové obdobie. Chránené a ohrozené druhy rastlín: červenec trávolistý (*Potamogeton gramineus*), okrasa okolíkatá (*Butomus umbellatus*), králik neskorý (*Leucanthemella serotina*), trojradovka hlávkatá (*Dichostilis micheliana*), leknica žltá (*Nuphar lutea*). Lokalita je súčasťou rozsiahlejšieho mokradového územia významného pre udržiavanie biologickej diverzity panónskej biogeografickej oblasti s charakteristickými druhmi rastlín a živočíchov. Mokrad poskytuje stanovište pre živočíšne druhy počas kritických štádií ich životného cyklu, je významným refúgiom vtáctva (hniezdisko, zimovisko a migračná zastávka vodných vtákov). Chránené a ohrozené druhy živočíchov: bučičik malý (*Ixobrychus minutus*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), bučičik veľký (*Botaurus stellaris*).

Regionálne biocentrum Lužné lesy pri Tise

(kat. úz. M. Trakany, malá časť zasahuje do k.ú. V. Trakany) – územie zahŕňa malé lužné lesíky na pravom brehu rieky Tisa, v inundácii rieky. Lesy sú v skladbe drevín chudobné, zaburinené žihľavou dvojdomovou (*Urtica dioica*). Sú vystavené silnému antropickému vplyvu – rekreácia. Chránené a ohrozené druhy rastlín: králik neskorý (*Leucanthemella serotina*), čertkusok prehnutý (*Succisella inflexa*), žltuška lesklá (*Thalictrum lucidum*). Chránené a ohrozené druhy živočíchov: sova lesná (*Strix aluco*), fúzač obrovský (*Cerambyx cerdo*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*).

V regionálnom biocentre je potrebné zamedziť antropickým devastačným zásahom do územia a obmedziť rekreačné aktivity.

Časť katastra obce Malé Trakany spadá do **medzinárodne významnej mokrade Tisa (ramsarskej lokality)** majúcej význam ako biotop vodného vtáctva.

významné ekostabilizačné plochy: Lužné lesy Tisa

genofondovo významné lokality: Lužné lesy pri Tise

18.9. Kostra miestneho ÚSES Malé Trakany

Kostra miestneho územného systému ekologickej stability (M-ÚSES) bol spracovaný na základe regionálneho územného systému ekologickej stability (R-ÚSES) okr. Trebišov. V katastrálnom území Malé Trakany navrhujeme tieto prvky kostry miestneho ÚSES:

lokálne biocentrum Alúvium rieky Tisa

Lokalita sa nachádza v juhovýchodnom cípe Slovenska a Východoslovenskej nížiny a zahŕňa 6 km úsek rieky Tisa na území SR a jej alúvium v prihraničnej polohe s Ukrajinou a Maďarskom. Časti alúvia sú permanentne a periodicky zaplavované. Na území sa vyskytujú fragmenty lužných lesov a krovin, mŕtve rameno vytvorené meandrovaním rieky v minulosti a trávne porasty.

V lokalite sa vyskytujú vzácne ukážky prírodných a prírodným blízkych typov mokradí panónskej biogeografickej oblasti a toto územie má význam pre dopĺňanie zásob podzemných vôd v medzinárodnom povodí hornej Tisy. V lokalite sa vyskytujú zraniteľné, ohrozené a kriticky ohrozené druhy a ohrozené spoločenstvá mokraďových biotopov viacerých typov. Je významná pre prežívanie niektorých druhov chránených medzinárodnými konvenciami (Bernská konvencia, Bonnská konvencia, CITES), vrátane niektorých globálne ohrozených a endemických druhov.

Územie je súčasťou rozsiahlejšieho mokraďového územia významného pre udržiavanie biologickej diverzity panónskej biogeografickej oblasti s charakteristickými druhmi rastlín a živočíchov.

Mokraď poskytuje stanovište pre živočíšne druhy počas kritických štádií ich životného cyklu (hniezdisko, zimovisko a migračná zastávka vodných vtákov).

Geologický podklad je tvorený horninami vrchného miocénu až pliocénu, na ktorých sú uložené holocénne sedimenty s piesočnatými usadeninami z posledného zaľadnenia. Geomorfologicky má rieka nížinný charakter s pomerne hlboko zarezaným korytom, s brehmi v inundácii s výškou 3-6 m, so sklonom 25-60 stupňov. Horný úsek tvorí pôvodné koryto, južná polovica úseku je pretvorená ľudským zásahom pri regulácii v 80-tych rokoch 19. storočia. Priemerná šírka koryta v dobe mimo záplav je 150-200 m. Chýba však prepojenie s bývalým systémom ramien. Hĺbka vody v mieste prúdnice dosahuje 5-9 m, s častým výskytom výmoľov s ešte väčšou hĺbkou. V mŕtvom ramene je hĺbka vody 2 m a viac. Hydrológicky priemerný prietok rieky na slovenskom úseku je 379 m³.s⁻¹ a v dobe záplav tok zalieva celú inundáciu. Kvalita vody podľa ukazovateľov kvality povrchovej vody bola voda v rieke hodnotená ako dobrá (II. trieda čistoty), ale od februára 2000 sa v rieke vyskytlo niekoľko veľkých ekologických havárií pôvodom z Rumunska, ktoré rieku zaťažili kyanidmi a ťažkými kovmi. V mŕtvom ramene sa zaznamenala značná eutrofizácia v dôsledku znečistenia z blízkych poľnohospodárskych pozemkov (používanie umelých hnojív, pesticídov).

lokálne biokoridory: - jednotlivé miestne biokoridory sú tvorené najmä vetrolamami a kanálmi. Systém topoľových vetrolamov s krovinatým podrastom a kanálov zarastených hydrofilnou vegetáciou vytvára podmienky vhodného biotopu pre živočíšstvo, najmä spevavce. Významné druhy živočíchov: Hniezdi tu slávik veľký (*Luscinia luscinia*), slávik obyčajný (*Luscinia megarhynchos*), strakoš obyčajný (*Lanius colurio*). V trstinách kanálov hniezdi strnádka trstinová (*Panurus biarmicus*). Vo vetrolamových búdkach hniezdi sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), myšiarka ušatá (*Asio otus*). Rastlinné druhy: kosatec žltý (*Iris pseudocorus*), ježohlav vzpriamený (*Sparganium erectum*), steblovka vodná (*Glyceria aquatica*).

Interakčné prvky - Biotopy tečúcich, stojatých vôd a močiarov:

- patria medzi najviac rozšírené biotopy územia. V katastri zahrňujú kanály, stojaté vody a močiare. V katastri sú vplyvom rozsiahlych meliorácií značne ohrozené. Sú to veľmi vzácne biotopy s výskytom mnohých chránených a vzácných rastlín a živočíchov

18.10. Negatívne javy a stresové faktory

V riešenom území sme zistili nasledovné negatívne javy a stresové faktory:

- zastavané územie obce
- cesty III. triedy
- chýbajúca kanalizácia

18.11. Využitelnosť jednotlivých funkčných plôch

Jednotlivé plochy sú v krajinnoekologickom pláne očíslované (1 – 9).

Číslo plochy	Vhodné funkčné využitie
1	Zastavané územie možnosť výstavby, staré objekty nahradiť novými, alebo po rekonštrukcii, resp. asanačnej prestavbe využiť na rekreačné účely, alebo bývanie
2	Hospodársky dvor – živočíšna výroba, strojnotraktorová stanica, spracovanie a skladovanie krmiva a plodín, hygienicky nezávadná výroba, administratíva, prezentačné priestory
3	Lúky, pasienky využívať na extenzívnu poľnohospodársku výrobu
4	Regionálne a lokálne biocentrá, genofondové plochy – zachovať ich funkčnosť a nerobiť umelé zásahy do územia
5	Orná pôda – využívať na poľnohospodársku výrobu
6	Plochy použiteľné na poľnohospodársku výrobu, alebo hygienicky nezávadné podnikateľské aktivity
7	Lesy
8	Obnova ovocných sádov
9	Rekreácia

19. Požiadavky na riešenie ÚPN**Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov****Zhodnotenie predpokladu rozvoja obce z hľadiska širších súvislostí**

Obec sa nachádza v juhovýchodnej časti Košického kraja a Trebišovského okresu cca 12 km juhovýchodne od mesta Kráľovský Chlmec. Obec je súčasťou Medzibodrožského regiónu.

Obec sa nachádza na navrhovanej rozvojovej osi tretieho stupňa Košice – Slovenské Nové Mesto - Kráľovský Chlmec - Čierna nad Tisou.

Atraktivitu územia, z hľadiska širšieho významu, vytvárajú vhodné podmienky na rekreáciu pre turistiku zameranú na prírodné hodnoty ramsarskej lokality, ornitofaunu, využitie termálnej vody, tradície pálenia trakanskej slivovice a trojhriční kameň – na hranici s Maďarskom a Ukrajinou.

Územie obce je dopravne napojené na hlavnú komunikačnú trasu po ceste III. tr. smer Čierna nad Tisou. S Maďarskou republikou je navrhnuté prepojenie cez navrhovanú cestu vo Veľkých Trakanoch.

Na železničnú sieť obec nie je napojená, železničná trať E 40 Žilina – Košice – Čierna nad Tisou neprechádza ani katastrom obce. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v Čiernej nad Tisou vzdialenej 3 km.

Zhodnotenie doterajších ÚPD obce

Pre obec neboli spracované žiadne územnoplánovacie podklady ani územnoplánovacie dokumentácie.

Zhodnotenie priestorového priemetu na rozvoj územia

Obec leží v juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny. Sídlo je tvorené prevažne objektmi dobrého a vyhovujúceho stavebno-technického stavu, avšak vyskytuje sa tu aj viacero domov s trhlami v obvodovom murive, svedčiacimi o nerovnomernom sadaní objektu spôsobenom nevhodným zakladaním prevažne na plávajúcich pieskoch. Objekty občianskeho vybavenia sú kapacitne dostatočné, nevyhovujúce stavebno-technickým stavom.

Rozvoj obce západným smerom je limitovaný katastrálnou hranicou, obytná zástavba je v strede obce organicky spojená s obytnou zástavbou Veľkých Trakan. Rozvoj južným smerom je limitovaný hrádzou, V inundačnom území Starej Tisy sa nachádza ramsarská lokalita. V minulosti tu boli ovocné sady, ktoré boli zlikvidované za pôsobenia JRD.

V riešenom území sú charakteristické duny z viatych pieskov. Hospodársky dvor so živočíšnou výrobou sa nachádza v priamom dotyku s obcou. Väčšiu časť katastra tvorí poľnohospodársky obrábaná pôda, južne od obce je Stará Tisa a Tisa s vhodnými podmienkami pre rozvoj rekreácie. Vzhľadom na krajinné hodnoty tohto územia je potrebné rekreačnú funkciu začleniť do územia veľmi citlivo, aby sa nenarušili vzácne biocenózy.

Z poľnohospodárskych kultúr sú v zastavanom území zastúpené prevažne záhrady, čiastočne orná pôda. Mimo zastavané územie je krajina tvorená blokmi ornej pôdy, viníc, lúkami a pasienkami.

Z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy sa pri ďalšej výstavbe nesmú poľnohospodárskej výrobe odnímať pôdy 1. – 5. bonitnej skupiny. V katastri obce sú v lokalitách vhodných na rozvoj výroby a občianskej vybavenosti pôdy zaradené do 5. skupiny.

V katastri obce je predpoklad rozvoja výroby a cestovného ruchu.

Krajinné – ekologický potenciál záujmového územia

Krajinné prostredie katastrálneho územia možno charakterizovať ako vhodné na turistickú rekreáciu pre obyvateľov orientovaných na ornitofaunu a vínnu turistiku. Kataster tvoria lúky, vinice, orná pôda a dobývací priestor stavebného kameňa.

V osídlenej – urbanizovanej časti skúmaného územia ide o plochy využívané na bývanie s bohatým zastúpením zelene.

V riešenom území bude potrebné pre zvýšenie biodiverzity zrealizovať novú výsadbu z pôvodných druhov drevín a vytvoriť tak nové miestne biokoridory na breh Somotorského kanála tak, aby došlo k prirodzenému prepojeniu jednotlivých existujúcich významných ekologických segmentov. Obmedziť výrub rozptýlenej zelene a stromov rastúcich mimo lesa.

Kultúrne – historický potenciál záujmového územia

V obci je evidovaný reformovaný kostol a pomník padlým v I. svetovej vojne evidovaný v ÚZPF SR.

V obci sú početné archeologické lokality evidované v Archeologickom ústave SAV Nitra, Výskumné pracovné stredisko Košice.

Rozbor demografických charakteristík skúmanej obce podľa retrospektívneho vývoja počtu obyvateľov za rok 1991 - 2001, kedy priemerný ročný úbytok obyvateľov 7 obyvateľov, čo predstavuje -8 % v deceniálnom prepočte. Od roku 2001 do r. 2006 zaznamenala obec 10 %-ný demografický nárast obyvateľovna dnešných 1 180.

Vzhľadom na nevýhodnú dochádzkovú vzdialenosť do väčších miest a výrazný pokles pracovných príležitostí od roku 1989 bude obec viac prosperovať po oživení podnikateľských aktivít viažúcich sa na prírodné zdroje obce a po dobudovaní technickej infraštruktúry.

Výhľadové pracovné príležitosti v obci sú hlavne v oblasti výroby viažúcej sa na prírodný potenciál katastra obce a čiastočne turistiky. Väčšina obyvateľstva v produktívnom veku odchádza za prácou do miest.

Občianska vybavenosť vzhľadom na veľkosť obce je dostatočná a vyššia vybavenosť sa nachádza v Čiernej nad Tisou vzdialenej 3 km od obce.

Identifikácia problémov riešeného územia

Dopravné a funkčné závady sú vyznačené v problémovom výkrese.

D – dopravné závady:

D1 - D1' - pozdĺž hlavnej zbernej komunikácie nie je vybudovaný samostatný peší chodník

D1 – autobusová zastávka č.d.1 je jednostranne vybavená rozšírením vozovky na zastavovanie spojov SAD. Zastávka je umiestnená v križovatke. Je potrebné určiť polohu zastavovania spojov v smere Čierna nad Tisou-M.Trakany

D2 – križovatka miestnych komunikácií je neprehľadná, je vyosená, s malými polomerami zakružovacích oblúkov s malými dĺžkami rozhľadových trojuholníkov

D2 – D2' - pozdĺž komunikácie so smerom - centrum obce OÚ, Jednota - ku hrádzi Tisy je komunikácia s nedostatočnou šírkou vozovky 5,0m s malými neprehľadnými polomerami smerových oblúkov, bez peších chodníkov

F – funkčné závady

F1 – chýbajúca technická infraštruktúra (kanalizácia v celej obci)

F2 – zlý stavebnotechnický stav objektov rodinných domov, spôsobený najmä nevhodným zakladaním na plávajúcich hlinách

Územný rozvoj obce bude potrebné orientovať predovšetkým na zlepšenie kvality ekonomického, sociálneho a životného prostredia

Na základe prevedených prieskumov a rozborov je možné identifikovať hlavné územno-technické problémy ktoré je potrebné v územnom pláne riešiť

Požiadavky na riešenie ÚPN

Rozvoj bývania, občianskeho vybavenia, rekreácie a výroby:

- navrhnuť rozvojové plochy potrebné pre obytnú zónu vrátane základného občianskeho vybavenia vyplývajúce zo zvýšenia kvality sociálneho prostredia
- navrhnuť plochu pre termálne kúpalisko
- riešiť lokalizáciu zariadení sociálnej starostlivosti pre postupne sa zvyšujúci podiel starých obyvateľov
- navrhnuť plochy pre rozvoj podnikateľských aktivít a colného skladu na ploche bývalého hospodárskeho dvora
- mimo zastavané územie obnoviť ovocný sad – sliviek pre liehovarnický závod na pestovateľské pálenie ovocia.
- v zastavanom území obce navrhnuť plochu pre spracovanie a sušenie ovocia.
- na bývalom HD, ktorého pozemok je vo vlastníctve obce, navrhnuť plochy pre skladové priestory a iné možnosti súvisiace s pripravovanou Šenghejskou hranicou.
- v lokalite Zlaté piesky navrhnuť rekreačné stredisko s chatovou lokalitou. V lužnom lese pri RS Zlaté piesky navrhnuť chodníky pre hipoturistiku a náučný chodník.
- k trojhraničnému kameňu navrhnuť cykloturistický chodník. a odpočinkové sedenie pri kameni
- pri mŕtvych ramenách Tisy vytvoriť podmienky pre rybolov a pobyt pri vode
- východne od obce navrhnuť rally dráhu
- rozvoj obytnej funkcie riešiť v zastavanom území obce a na západnej hranici s obcou
- navrhnuť funkčné využitie pozemkov
- navrhnuť regulačné prvky pre priestorové a architektonické riešenie
- vymedziť verejnoprospešné stavby

Doprava

- odstrániť bodové a líniové dopravné závady
- navrhnuť miestne komunikácie v nových lokalitách bývania
- navrhnuť trasu cyklistického chodníka so spevneným povrchom v katastri obce
- v katastri obce riešiť pešie a cykloturistické prepojenie mikroregiónu s obcou
- pri zariadeniach koncentrovanej vybavenosti je potrebné prehodnotiť kapacity odstavňích plôch pre statickú automobilovú dopravu

- pri výstavbe a dostavbe objektov občianskej vybavenosti a výrobných zariadení je potrebné riešiť parkovacie miesta na vlastnom pozemku
- miestne obslužné komunikácie dobudovať v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 v súlade s normami do kategórie MO - 6/40 (základná kat. MO – 8/40), s odvedením do záchytných rigolov

Vodné hospodárstvo

- navrhnuť odkanalizovanie obce do ČOV Čierna nad Tisou
- navrhnuť vodovod a kanalizáciu do navrhovaných lokalít bývania a výroby
- navrhnuť koridor pre trasu výhľadového vodného diela „Prevod vody z Tisy do Latorice

Energetika

- prehodnotiť koncepciu rozvoja elektrifikácie obce
- navrhnuť plynifikáciu navrhovaných lokalít bývania a výroby
- navrhnuť rozvod televízneho a rádiového signálu v obci

Ochrana prírody a krajiny a ekológia

- navrhnuť dosadbu chýbajúcich porastov pozdĺž poľných ciest a vodných tokov
- navrhnuť izolačnú zeleň pri výrobných plochách a medzi cintorín a navrhované termálne kúpalisko
- zhodnocovanie a zneškodňovanie komunálneho odpadu v obci riešiť v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce
- akceptovať jestvujúcu kostru územného systému ekologickej stability
- pri rozvoji obce zohľadniť krajinoekologický plán obce
- navrhnuť plochy pre náhradnú výsadbu